

**ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา
PROBLEMS AND NEEDS IN THE IMPLEMENTATION
OF EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER
OF DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN NAKHONRACHASIMA PROVINCE**

วิทยานิพนธ์

ของ

นิตากร ทะนวนรัมย์

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

กันยายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ
นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

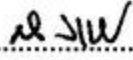

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นีวัฒน์ กัลยพฤษ)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรามาศ ชชรรัตน์)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประกิจ จันตะเทียน)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน 18 พ.ย. 2552 พ.ศ. 2552

ชื่อเรื่อง	ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา		
ผู้วิจัย	นิสากร ทะนวนรัมย์		
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิวัฒน์ กัลยพฤกษ์	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ในกรอบงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กของ องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักวิชาการศึกษา จำนวน 103 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 234 คน รวม 337 คน แล้วทำการสุ่ม แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .9551 สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ สมมติฐานใช้ค่า Independent Sample t-test และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านพบว่ามีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านพบว่า มีความต้องการในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน พบว่า นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านพบว่า นักวิชาการศึกษามีปัญหาและความต้องการ ไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ดูแลเด็กมีปัญหาและความต้องการ ไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณ ให้น้อย อาคารเรียนไม่ได้มาตรฐาน คับแคบไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยไม่แยก เป็นสัดส่วน ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตรและการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน และผู้ปกครองและชุมชน ไม่ค่อย ให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีความต้องการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ สนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ต้องการอาคารเรียนที่ได้ มาตรฐาน มีห้องแยกเป็นสัดส่วนและมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมของเด็ก ต้องการ ให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านการจัดทำแผน การจัดประสบการณ์ ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้านการผลิตสื่อ ต้องการให้ชุมชน เห็นความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งให้การ สนับสนุน ช่วยบริจาคสิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

TITLE Problems and Needs in the Implementation of Early Childhood Development Center of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province

AUTHOR Nisakorn Thanuanram

ADVISORS Associate Professor Prasit Suwannarak Thesis advisor
Assistant Professor Niwat Kanlayapruk Co-advisor
Assistant Professor Prakong Kanjanakaroon Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2009

ABSTRACT

The objective of this research was to study and compare the existing problems and needs in the implementation of Early Childhood Development Center of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province from the opinions of the Academic Educators and the care givers in conventional implementation standard of Early Childhood Development Center of Local Administrative Organization, concerning 4 related aspects: 1) personnel and administrative management, 2) the building and environment, 3) the academic and curriculum activity, and 4) the participation and community support. The population was 337 people, and the sample group was 103 academic educators, 234 care givers, selected by using the Table of Krejcie and Morgan and multi-stage sampling. The instruments used for collecting the data were the questionnaires in 3 aspects: check list, 5-rating scale and open ended form. The statistics for data analysis were the frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by using independent sample, t-test and One-way Analysis of Variance (ANOVA).

The results of this research were as follows:

1. The problems in the implementation of Early Childhood Development Center of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province as a whole and each aspect were at "moderate" levels.

2. The needs in the implementation of Early Childhood Development Center of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province as a whole and each aspect were at "high" levels.

3. The comparison in both problems and needs in the implementation of Early Childhood Development Center of academic educators and care givers of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province, classified by positional situation as a whole and each aspect, the researcher found that the academic educators and care givers did not have different opinions about problems and needs.

4. The comparison in both problems and needs in the implementation of Early Childhood Development Center of academic educators and care givers of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province, classified by working operational experience as a whole and each aspect, the researcher found that the academic educators had the problems and needs were not different.

5. The comparison in both problems and needs in the implementation of Early Childhood Development Center of academic educators and care givers of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province, classified by working operational experience as a whole and each aspect, the researcher found that the care givers had the problems and needs were not different.

6. The additional suggestions about the problems and needs in the implementation of Early Childhood Development Center of District Administrative Organization in Nakhonrachasima Province were as follows: the local administrators did not give the significance in developing the Early Childhood Development Center and the budget allocation to be least. The buildings were not standardized, narrow, insufficient in activity provisions, and the sub-land area were not divided into proportion. The care givers were lacked of academic knowledge, the operational experience planning, the curriculum provision, and the learning media production. The guardians and community did not gradually give the importance and participate in operation or activities of Early Childhood Development Center. The Early Childhood Development Center needed the local administrators saw the importance and the operational support of the Center including the budget should be allocated sufficiently, needed the buildings were standardized, had the proportional rooms, and the enough area for child's activity provision. They needed the care givers participate the training course for potential operation in aspect of the academic, the operational experience planning, the curriculum provision, and the media production. They also

needed the community give the importance to the Early Childhood Development Center and take the operational part including the supporting, donating to the Early Childhood Development Center.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัฒน์ กัลยพฤกษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนวิทยานิพนธ์ สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรามาศ คชรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเขยณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงานในการ จัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นายพีรวิชัย ผกากรอง เจ้าหน้าที่ปกครอง 5 สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา นายองอาจ พินทะเนาวัลย์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หลุ่งประคู้ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา และนางสาวบุญเหลือ ผาสุขสม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเคียน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการเก็บ ข้อมูลวิจัย และขอขอบคุณนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี คุณประ โยชน์และคุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา อันเป็นที่รักและเคารพอย่างสูง ตลอดจนคุณอาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แก่ผู้วิจัย ไว้ ณ โอกาสนี้

นิศากร ทะนวนรัมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	8
องค์การบริหารส่วนตำบล.....	13
เจตนารมณ์ของรัฐในการจัดการศึกษาท้องถิ่น.....	24
แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	27
องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	33
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	69
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	144
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	144
สมมติฐานของการวิจัย.....	144
วิธีดำเนินการวิจัย.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	147
อภิปรายผล.....	148
ข้อเสนอแนะ.....	155
บรรณานุกรม.....	157
ภาคผนวก.....	163
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	164
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	171
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	180
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	182

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 โภชนาการอาหารสำหรับเด็ก.....	56
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ในเขตจังหวัดนครราชสีมา.....	72
3 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน.....	80
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน.....	82
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ.....	83
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ.....	85
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	87
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	89
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน..	90
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ.....	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ.....	93
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	95
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	97
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน.....	98
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ.....	99
16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ.....	101
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	103
18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน...	106
20 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ.....	107
21 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ.....	109
22 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	111
23 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	113
24 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน.....	114
25 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ.....	115
26 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	119
28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	121
29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน.....	122
30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ.....	123
31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ.....	125
32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	127
33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	129
34 เปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา กับผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง.....	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
35 เปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง.....	132
36 เปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	133
37 เปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	134
38 เปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	135
39 เปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	136
40 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ.....	137
41 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม.....	139
42 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร.....	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
43 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน.....	142

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546.....	17
2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ และนับเป็นต้นทุนทางสังคมที่มีค่ามากที่สุด เด็กช่วงวัยแรกเกิดถึง 6 ปี เป็นช่วงที่มีอัตราการเจริญเติบโตในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสูงสุด ถือเป็นจังหวะทองของการวางรากฐานการพัฒนาในทุกด้านให้กับเด็ก การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้และมีความต้องการที่จะเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว การอบรมปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัยได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพในช่วงอายุนี้ จะเป็นรากฐานที่ดีที่จะให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดี เติบโตฉลาด คิดเป็น ทำเป็นและมีความสุขมากกว่าการปลูกฝังสร้างเสริมในช่วงอื่น ดังนั้น ครอบครัวและกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของสมองจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานความรู้ของเด็กสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งการจัดการศึกษาในวัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนั้นเมื่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้เกิดความสมบูรณ์ในทุกด้าน จึงจำเป็นที่ทุกภาคส่วนของสังคมไม่ว่าจะเป็นบุคคล ครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน องค์กรสนับสนุนต่างๆและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาเด็กจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงวัฒนธรรม กรมประชาสงเคราะห์ และกระทรวงมหาดไทย (นิคยา ศรีมกุฎพันธ์, 2548, 70-75) กรมการพัฒนาชุมชน สังกัดกระทรวงมหาดไทยเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาเด็กมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 โดยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในหมู่บ้านตามความต้องการ

ของประชาชน เพื่อรับเด็กอายุระหว่าง 3-6 ปี เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อช่วยพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมตามวัย เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความตระหนักในการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในชุมชน โดยกรมการพัฒนาชุมชนจะให้การสนับสนุนในด้านวิชาการและงบประมาณ รวมทั้งการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการพัฒนาเด็ก เพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2542, 2)

เนื่องจากภายหลังรัฐบาล ได้มีนโยบายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะรวมถึงด้านการจัดการศึกษา ดังจะเห็นได้จาก การตราพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดการศึกษา ดังเช่น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครอง พัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย และมีหน้าที่ส่งเสริมและกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและสามารถจัดการศึกษาได้ มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาอบรมและการศึกษาอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส นอกจากนี้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในมาตรา 67 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ซึ่งจากการประมวลเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการจัดการศึกษาอาจกล่าวได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนและเป็นไปเพื่อการตอบสนองตามความต้องการของท้องถิ่นเป็นหลัก

ผลจากนโยบายการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้รับการถ่ายโอน

ภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในระดับปฐมวัยหรือที่เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอิสระในการที่จะบริหารงาน ด้านการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพและบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งข้อมูลจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในปี 2551 พบว่าในปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน จำนวนทั้งสิ้น 18,222 แห่ง โดย แบ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองจำนวน 3,997 แห่ง และ รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ จำนวน 14,225 แห่ง (ต้องการ สุขเหลือ, 2551, 2)

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีภารกิจสำคัญในงาน ด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งมีความหลากหลายในด้านศักยภาพและทรัพยากรที่แตกต่างกันและส่วนใหญ่ยังไม่เคยจัด หรือมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษามาก่อนทำให้การดำเนินงาน โดยภาพรวมเท่าที่ผ่านมา ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกิดปัญหาในการบริหารจัดการหลายประการ ซึ่งจากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่น ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา ปฐมวัยโดยเฉพาะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีอาคารสถานที่ที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณจัดซื้อสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนและเครื่องเล่นสนาม ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและ ชุมชนรับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กมีจำนวน ไม่เพียงพอ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบล มีความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย

จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลังจากได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานต่าง ๆ ยังคงมีปัญหา ในด้านการบริหารจัดการที่ยังขาดประสิทธิภาพในหลายด้าน ควรที่จะ ได้มีการศึกษาหาแนวทาง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดีขึ้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและ ความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัด นครราชสีมา ซึ่งข้อมูลและผลจากการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้จะได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็กโดยจำแนกตาม
  - 2.1 สถานภาพตำแหน่ง
  - 2.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน
2. นักวิชาการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน
3. ผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
2. ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้นำข้อมูลไปวางแผน ปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก โดยกำหนดกรอบงานวิจัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป., 2)

- 1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
- 1.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 1.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษา และ ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,305 คน จำแนกเป็น (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2551)

- 2.1.1 นักวิชาการศึกษา จำนวน 248 คน
- 2.1.2 ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1,057 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การสุ่มจากประชากร นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้ จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักวิชาการศึกษาจำนวน 103 คน และผู้ดูแลเด็กจำนวน 234 คน รวม 337 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง จำแนกเป็น

- 3.1.1.1 นักวิชาการศึกษา
- 3.1.1.2 ผู้ดูแลเด็ก

3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำแนกเป็น

3.1.2.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตำแหน่งนักวิชาการศึกษา

3.1.2.1.1 ต่ำกว่า 2 ปี

3.1.2.1.2 2 ปี ขึ้นไป

3.1.2.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก

3.1.2.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.2.2.2 5 ปี ถึง 10 ปี

3.1.2.2.3 สูงกว่า 10 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ตามกรอบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานและมีแนวโน้มทำให้งานไม่สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ความต้องการ หมายถึง ความมุ่งหวัง ความคาดหวัง หรือความประสงค์ให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

3. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน คือ

3.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ หมายถึง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในที่นี้ หมายถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา ผู้ดูแลเด็ก

3.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การสร้าง จัดหา ดูแลรักษา ซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของสภาพอาคารสถานที่ และการจัดสิ่งแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงมีมาตรการเพื่อความปลอดภัย

3.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งครอบคลุมถึงจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ การจัดหาและผลิตสื่อ การนิเทศ ติดตามและการประเมินผล

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ รวมถึงการได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ให้การอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็ก อายุระหว่าง 3- 5 ปี ในที่นี้ หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

5. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกได้ดังนี้

5.1 นักวิชาการศึกษา หมายถึง พนักงานส่วนตำบลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในที่นี้ หมายถึง นักวิชาการศึกษา หรือผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

5.2 ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กและจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย ในที่นี้หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือ ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตำแหน่งนักวิชาการศึกษา หมายถึง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนับตั้งแต่การได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษา หรือผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่นับรวมถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ แบ่งออกได้ดังนี้

6.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี

6.2 ประสบการณ์ 2 ปี ขึ้นไป

7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ประสบการณ์ในการดูแลเด็knับตั้งแต่การเริ่มปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็ก สามารถนับรวมประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนได้ แบ่งออกได้ดังนี้

7.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

7.2 ประสบการณ์ 5 ปี ถึง 10 ปี

7.3 ประสบการณ์สูงกว่า 10 ปี ขึ้นไป

8. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในที่นี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารเกี่ยวกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. องค์การบริหารส่วนตำบล
3. เจตนารมณ์ของรัฐในการจัดการศึกษาท้องถิ่น
4. แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย
5. องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นรูปแบบที่เป็นพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีความสำคัญต่อการฝึกหัดประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนท้องถิ่นที่จะตอบสนองปัญหาความเป็นอยู่ของชุมชนได้เป็นอย่างดี ทำให้รัฐบาลหลายประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization) มาเป็นการบริหารการปกครองแบบการกระจายอำนาจ (Decentralization) มากขึ้น เพื่อมุ่งหมายให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินภารกิจของท้องถิ่น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการใช้ฐานท้องถิ่นเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ

ความหมายการปกครองท้องถิ่น

ได้มีผู้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หรือคำนิยามไว้มากมาย แต่ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

โกวิท พวงงาม และอดงกรณ์ อรรถแสง (2547, 7) ให้ความหมายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องถิ่น มีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจาก

ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการกำหนดนโยบายของตนเองรวมทั้งมีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและของประชาชนในท้องถิ่น

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547, 22) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองซึ่งราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองและบริหารกิจการงานให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของคนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการ ไปด้วยความเรียบร้อย

วุฒิสาร ดันไชย (2547, 1) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แม้การปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงานแต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

จากนิยามดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจบริหารงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในเขตท้องถิ่นของตนเองซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเอง ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาจากราชการส่วนกลาง ราชการส่วนกลางเป็นหน่วยคอยกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการ ไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งการปกครองท้องถิ่นนี้ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนภายในเขตท้องถิ่นของตนเองได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, 27-28) และโกวิท พวงงาม (2546, 24-25) ได้เสนอความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในด้านการเงิน บุคลากร ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการให้บริการชุมชนและทำให้เกิดความประหยัด เนื่องจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีเงินงบประมาณสามารถหารายได้ให้กับท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

2. เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาล

เพียงฝ่ายเดียวอาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมักมีความล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนเป็นผู้บริหารย่อมจะสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างแท้จริง

3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน โดยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองทั้งในบทบาทของฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิบัติหน้าที่ในหลากหลายบทบาทมีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ได้มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ไว้หลายประการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

โกวิท พวงงาม (2550, 16) ได้เสนอลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ว่ามีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นองค์กรในชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
2. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมาย
3. มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมและสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ
4. มีการจัดองค์กรเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่น และฝ่ายสภาท้องถิ่น
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยการเลือกตั้งคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบ การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547, 22) ได้จำแนกลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายจากส่วนกลางมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนและมีคณะผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างเป็นอิสระและมีอำนาจอิสระในด้านการคลังเช่น การจัดเก็บภาษีและหารายได้อื่นๆ ความที่กฎหมายกำหนดและจัดทำงบประมาณของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและมีการบริหารงานของตนเอง ไม่ต้องรอคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งองค์กรท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นนี้จะมีบุคลากรของตนเองบริหารงานภายในท้องถิ่นเป็นพนักงานของท้องถิ่นที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณของท้องถิ่นเอง

ประธาน สุวรรณมงคล (2547, 4-5) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอำนาจของกฎหมาย สำหรับการปกครองท้องถิ่นถือเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน โดยมีกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตามระบุไว้ในกฎหมายนั้นๆ และสามารถก่อกำหนดพันธะทางกฎหมาย เช่น ทำสัญญา การก่อหนี้ เป็นต้น
2. มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ จะมีการดำเนินกิจการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบนั้นๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศ
3. ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่วนผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน หรืออาจมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยสภาเป็นผู้เลือกผู้บริหารหรือคณะบริหารท้องถิ่นก็ได้ตามที่กฎหมายกำหนด
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง จะทำให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากและมีความโปร่งใสในการทำงาน ทั้งนี้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การริเริ่มกฎหมาย การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
5. มีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดมีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย โดยที่รัฐบาลกลางควรมีหน้าที่เพียงสนับสนุนส่งเสริมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการควบคุมอย่างใกล้ชิด
6. มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้โดยมีอิสระตามสมควร การปกครองท้องถิ่นที่จะบังเกิดผลดีต่อท้องถิ่น โดยส่วนรวม ต้องมีอำนาจในการจัดหารายได้ภายในท้องถิ่นของตน กล่าวคือ มีแหล่งรายได้ที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บเองได้นอกเหนือจากรายได้ของท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
7. มีการกำกับดูแลจากรัฐ การปกครองท้องถิ่นถือเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐและจัดตั้งโดยรัฐมีกฎหมายรับรองมิใช่องค์กรที่เป็นอิสระเด็ดขาดจากรัฐ ดังนั้น การกำกับดูแลจึงเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็น ทั้งนี้ การกำกับดูแลจากรัฐ

ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและต้องไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย การเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายส่วนกลาง มีขอบเขตพื้นที่การปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำงบประมาณด้วยตนเอง รวมถึงการกำหนดนโยบายภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐ และมีการแบ่งองค์กรเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกตั้งคณะผู้แทน ซึ่งประกอบด้วยคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้ (โกวิท พวงงาม, 2550, 16)

1. เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น โบราณสถานของท้องถิ่น ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรอื่น ๆ การจัดทำถนน สะพาน สวนสาธารณะ เป็นต้น
2. เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เช่น งานดับเพลิง งานบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ
3. เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุข ในท้องถิ่น สถานสงเคราะห์เด็ก คนชรา คนพิการ การจัดห้องสมุดสำหรับประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น
4. เป็นงานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ของท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งสถานธนาขาน การจัดการตลาด การจัดบริการเดินรถ เป็นต้น
5. เป็นงานที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในฐานะที่การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันการเมืองสถาบันหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย จึงมีหน้าที่ในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมการปกครองตนเอง การใช้อำนาจเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เช่น การจราจร การรักษาความสะอาด เป็นต้น

เกณฑ์การจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น

การพิจารณาจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยมีหลักเกณฑ์ทั่วไป ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2550, 20)

1. เกณฑ์จำนวนประชากร โดยทั่วไปจะมีเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประชากรที่จะจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นแต่ละรูปแบบขึ้นมา ซึ่งจะไม่มีการกำหนดไว้ตายตัวว่า ต้องมีประชากร มีพื้นที่เท่าไร ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่จะกำหนดโดยยึดหลักว่า การปกครองท้องถิ่นรูปแบบที่จะจัดตั้งขึ้นมา ควรมีขีดความสามารถในการให้บริการได้ทั่วถึงและมีคุณภาพได้มาตรฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น

2. เกณฑ์ลักษณะพื้นที่ ถ้าเป็นชุมชนเมืองมีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและหนาแน่น มักจะมีการจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจำแนกแจกแจงสูง หรือมีการจัดโครงสร้างแบบสองชั้น เช่น ในเขตนครหลวง สำหรับในพื้นที่ชนบทที่ประชาชนอาศัยอยู่กระจัดกระจาย การจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่มีควมสลับซับซ้อนมาก และมักมีโครงสร้างแบบชั้นเดียว

3. เกณฑ์รายได้ เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญเพราะจะเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ความเป็นอิสระในการปกครองตนเองและความสามารถในการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

4. เจตนารมณ์และความเห็นของประชาชน เป็นเรื่องบ่งบอกถึงความพร้อมของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น โดยการจัดตั้งหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล คือหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นซึ่ง อุดม เขยทิวส์ (2545, 32) ได้กล่าวถึงความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการที่สภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามาร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องที่และราษฎรเป็นส่วนรวม อันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยวิธีจัดให้มีสภาตำบลและคณะกรรมการตำบลขึ้นนั้น ต่อมาในวันที่ 1 มีนาคม 2509 กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ 275/2509 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) ขึ้น โดยรวมคณะกรรมการตำบลและสภาตำบลเข้าเป็นองค์กรเดียวกันเช่นเดียวกับแบบการปกครอง

ของสุขาภิบาล เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาเมืองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับหลักการ

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 แก้ไขปรับปรุงระเบียบบริหารของตำบล และให้ปรับปรุงตำบลให้เป็นสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ภายใน 3 ปี เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานอย่างไรก็ตามสภาตำบลยังไม่เป็นนิติบุคคล แต่ถือเป็นหน่วยหนึ่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนมากที่ มท 0309/ว 438 ลงวันที่ 29 กันยายน 2509 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนมากที่ มท 0309/ว 99 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2510 และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309/10898 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2510

ต่อมารัฐบาลได้ปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 6 และยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่มที่ 111 ตอนที่ 53 ก. ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2537

เกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กล่าวคือ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยนั้น อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย สำหรับการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลให้พ้นสภาพแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ประชัน ตะเนวัน, 2549, 218)

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยตรงในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้จำนวน 6 คน ในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ หมู่บ้านละ 3 คน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วให้นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. พิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่ใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้คนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และสามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

2. ตั้ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการ

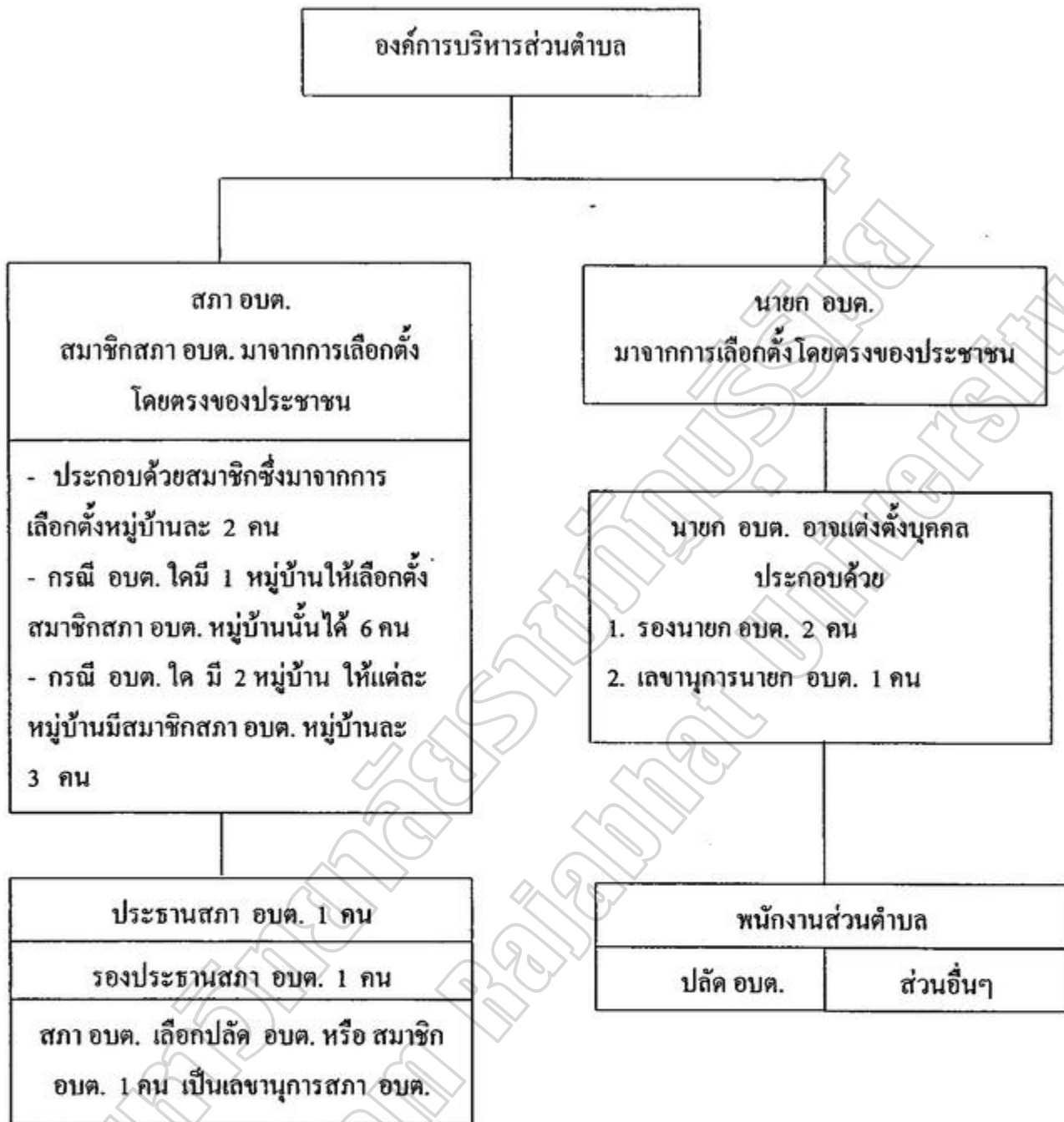
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล รองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่ เกิดขึ้นจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไป ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546
ที่มา (โกวิท พงงาม, 2550, 157)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มีดังนี้ (โกวิท พงงาม, 2550, 166 - 177)

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (มาตรา 66)
2. มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด

ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
7. คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือ

บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ดังนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

12. การท่องเที่ยว

13. การผังเมือง

4. หน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (มาตรา 69/1)

6. มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล (มาตรา 70)

7. ออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท (มาตรา 71)

8. ขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (มาตรา 72)

9. ทำกิจการนอกเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ (มาตรา 73)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

อบต. มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (มาตรา 16)

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขปลอดภัยและการก่อสร้างอื่นๆ

5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย

โรงพยาบาลและสาธารณสุขสถานอื่นๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

5. รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2550, 181- 186)

1. ภาษีบำรุงท้องที่
2. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
3. ภาษีป้าย
4. อากรฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์
5. ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
6. ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ใน

องค์การบริหารส่วนตำบล

7. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
8. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน
9. ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
10. เงินอากรประทานบัตรและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
11. ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
12. ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
13. ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
14. ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
15. เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
16. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

อีกทั้งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเรียกเก็บอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ในกรณีเช่นนี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรมนั้นส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
5. เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้ทูลให้
6. รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
8. รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
9. ขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม

หรือนิติบุคคลต่างได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเงินที่กู้ยืมให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินค่าตอบแทนอื่นๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ
8. ค่าสาธารณูปโภค
9. เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
10. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

กลไกการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

แม้ว่าโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล จะประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ยังมีพนักงานส่วนตำบลที่เป็นฝ่ายประจำคอยขับเคลื่อนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุเป้าหมาย จึงอาจจัดแบ่งออกเป็น ดังนี้ (ประชัน คณะวน, 2549, 226)

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดตั้งขึ้น

อนึ่ง การแบ่งส่วนการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นอยู่กับระดับขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดขึ้นเพื่อความเหมาะสมกับภารกิจขององค์การ โดยแบ่งส่วนบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างน้อยออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่หัวหน้าสำนักงาน

2. ส่วนการคลัง มีหัวหน้าส่วนการคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีกำกับดูแล

3. ส่วนโยธา มีหัวหน้าส่วนโยธาหรือนายช่างโยธารับผิดชอบดูแลการบริหารงาน

สรุปได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากประกอบด้วยสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ยังมีพนักงานส่วนตำบล ที่เป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยส่วนมากการแบ่งส่วนการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนการคลัง และส่วนโยธา แต่เนื่องจากปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการถ่ายโอนภารกิจต่างๆเพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการแบ่งส่วนการบริหารงานภายในเพิ่มขึ้น อาทิ ส่วนส่งเสริมเกษตร ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารส่วนท้องถิ่น มิได้เป็นอิสระเลขที่เดียว ฉะนั้นต้องมีการกำกับดูแลจากส่วนกลางและส่วนกลางได้ใช้วิธีการมอบหมายตัวแทนในส่วนภูมิภาคกำกับดูแล ดังนี้ (ประชัน คะเนวัน, 2549, 226)

1. ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการและให้นายอำเภอสามารถเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบได้

อนึ่ง เมื่อนายอำเภอเห็นว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดปฏิบัติภารกิจในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเสียหายแก่ทางราชการ และนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอข้ามมิได้ ให้นายอำเภอมีอำนาจสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามที่เห็นสมควร แล้วให้ส่งรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในสิบห้าวัน

2. เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะเสนอรายงานความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องแสดงเหตุผลไว้ทำคำสั่งด้วย เมื่อมีการขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วให้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายในสี่สิบห้าวัน

3. ถ้าปรากฏว่า นายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนเสื่อมเสียสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการอื่นไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวน หากปรากฏว่านายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีพฤติกรรมความนั้นจริงให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแม้จะเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการบริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการต่างๆ ภายในเขตท้องถิ่นตนเอง ได้อย่างอิสระ แต่ยังคงต้องอยู่ในการกำกับดูแลจากส่วนกลางโดยมีนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นตัวแทนในส่วนภูมิภาคเป็นผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

เจตนารมณ์ของรัฐในการจัดการศึกษาท้องถิ่น

รัฐได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะสนับสนุนการพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ รวมถึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการศึกษา ดังปรากฏในเอกสารสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ เด็กจึงมีฐานะเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษา ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช่จ่าย

มาตรา 52 เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงการมีส่วนร่วมของเด็ก

และเยาวชนเป็นสำคัญ เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม (1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาปฐมวัย (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 281 รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่

มาตรา 283 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของคน โดยเฉพาะ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 8 ในการจัดการศึกษา ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา 11 บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ หรือได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

มาตรา 18 (1) การจัดการศึกษาปฐมวัยให้จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

3. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ 9) การจัดการศึกษา 10) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

4. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ด้านเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ 5) การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

จากการประมวลเจตนารมณ์ของรัฐที่กล่าวไว้ข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารัฐได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก โดยให้เด็กมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม มีสิทธิได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา โดยให้คำนึงการมีส่วนร่วมของเด็กเป็นสำคัญและรัฐได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อร่วมกันดำเนินการให้เด็กได้รับการพัฒนาและเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพสำหรับประเทศต่อไป

แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ผู้นำแนวความคิดการศึกษาปฐมวัย

นภนทร ธรรมบวร (2546, 5-14) ได้กล่าวถึงแนวคิดของกลุ่มนักการศึกษาที่เป็นผู้วางรากฐานการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

คอมมิวนิอุส (Comenius) นักการศึกษาชาวเชโกสโลวาเกีย มีความเชื่อว่าการศึกษควรเป็นไปตามลำดับขั้นของธรรมชาติ แนวคิดของคอมมิวนิอุสสะท้อนให้เห็นในลำดับขั้นพัฒนาการของเปียเจท์และมอนเตสซอร์รี่ ในเรื่องความพร้อมทางการเรียนนอกจากนั้น คอมมิวนิอุสยังมุ่งเน้นความคิดรวบยอดพื้นฐานในเรื่องของ “ การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ” พยายามส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกันขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้มีการปฏิรูปสังคมที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนยากจน

ลอค (Locke) นักการศึกษาชาวยุโรป มีความเชื่อว่าเด็กเปรียบเสมือนกับผ้าขาวสะอาด เด็กจะเติบโตเป็นบุคคลเช่นใคนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ สังคม การศึกษาและโลกรอบตัว บทบาทของลอค ด้านการศึกษาคือการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก การอธิบายเหตุผลแก่เด็กในการเรียนรู้ และบทบาทของสิ่งแวดล้อมต่อการพัฒนาเด็ก

รูสโซ (Rousseau) นักการศึกษาชาวสวิสเซอร์แลนด์ มีความเชื่อว่า เด็กเกิดมาพร้อมกับแนวโน้มที่จะเป็นคนดี เด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม การเรียนการสอนควรยืดหยุ่นได้ โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นหลักและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเด็กเล็กควรเป็นรูปธรรม รูสโซมีชื่อเสียงมากจากงานเขียนที่ชื่อว่า “ เอมีล ” ซึ่งกล่าวถึงวิธีการเลี้ยงดูเด็กแบบธรรมชาติ แนวคิดของรูสโซที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาปฐมวัย ในยุคปัจจุบัน ได้แก่ การส่งเสริมให้เด็กเล่นเสรี

เปสตาลอซซี (Pestalozzi) นักการศึกษาชาวอิตาลี - สวิส มีความเชื่อว่า การศึกษา
ธรรมชาติ ถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอน เขามุ่งเน้นความคิดของการจัดหลักสูตร
แบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม
เปสตาลอซซี กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กควรรวมถึงการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา และ
จิตใจ นอกจากนี้เขายังเป็นต้นความคิดในเรื่องการเตรียมความพร้อม และเห็นว่าเด็กไม่ควร
ถูกบังคับให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ แต่ต้องใช้เวลาและประสบการณ์แก่เด็กในการทำความเข้าใจ
สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ฟร็อบเอล (Froebel) นักการศึกษาชาวเยอรมัน ผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็น “บิดาของการ
อนุบาลศึกษา” เป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากผู้หนึ่งต่อการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะ
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในการเรียนรู้ หลักสูตรและการฝึกหัดครู นอกจากนั้น ฟร็อบเอลยังเป็น
บุคคลแรกที่ได้ออกแบบหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย โดยหลักสูตรของเขาเน้นความสำคัญของการ
เล่นและการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เขามีความเชื่อว่าเด็กเล็กๆ เกิดมาพร้อมกับความรู้และทักษะ
ที่สะสมอยู่ภายใน หน้าที่ที่สำคัญของครู คือ การพยายามดึงความสามารถที่มีอยู่ภายในของเด็ก
ออกมาและช่วยให้เด็กตระหนักถึงความสามารถของตนเอง

ดิวอี้ (Dewey) นักการศึกษาชาวอเมริกันมีความเชื่อว่า เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
การศึกษาคควมีความสัมพันธ์กับชีวิตในปัจจุบันของเด็ก ดิวอี้เน้นความสำคัญของความรับผิดชอบ
ต่อสังคมในระบอบประชาธิปไตย การสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางโดยคำนึงถึงความสนใจและ
ความสามารถของเด็ก หลักสูตรควรมีลักษณะยืดหยุ่นได้ บทบาทของครู คือ เป็นผู้จัดเตรียม
ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมให้กับเด็กเพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ด้วยตนเอง
เด็กควรมีเสรีภาพในด้านการคิด การแสดงออก โดยครูจะเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ
ส่งเสริมและวางแนวทางที่เหมาะสมแก่เด็กอย่างค่อยเป็นค่อยไป

มอนเตสซอรี (Montessori) แพทย์หญิงคนแรกชาวอิตาลี ค้นพบว่าเด็กต้องการ
การกระตุ้นและการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และได้เปิด โรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนขึ้น
ในปี ค.ศ. 1907 หลักสูตรของมอนเตสซอรีให้ความสำคัญกับการศึกษาทางด้านสัมผัส (Education
of the Sences) เพราะถือว่าเป็นรากฐานของพัฒนาการทางสติปัญญา นอกจากนั้นมอนเตสซอรี
ยังให้ความสำคัญกับสายสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

จากแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัยของกลุ่มนักการศึกษาที่กล่าวมาจะเห็น
ได้ว่าแนวคิดดังกล่าวมีทิศทางไปในทางเดียวกัน คือ มุ่งให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ
การจัดการเรียนการสอน ให้มีการยืดหยุ่นคำนึงถึงความพร้อม ความต้องการของเด็ก และความ
แตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ

สังคม และสติปัญญา อย่างสมบูรณ์และพร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

เด็กในวัยเริ่มแรกของชีวิต หรือที่เรียกว่า “เด็กปฐมวัย” คือวัยตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี จัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งนี้เพราะพัฒนาการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ โดยเฉพาะด้านสติปัญญาจะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และพัฒนาการใด ๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก ดังที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของเด็กวัยนี้ เอาไว้ดังนี้ (เขวพา เตชะกุลปต์, 2542, 12-13)

ฟรอยด์ (Freud) กล่าวว่าวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์คือ ระยะ 5 ปีแรกของคนเรา ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับในตอนต้นๆ ของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราตลอดจนถึงวาระสุดท้าย เขาเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูในระยะปฐมวัยนั้น จะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต

เฮอร์ลอค (Hurlock) กล่าวว่า วัยเด็กนับได้ว่าเป็นวัยแห่งวิกฤตการณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นระยะสร้างพื้นฐานของจิตใจในวัยผู้ใหญ่ต่อไปในช่วง 5 ปีแรกของมนุษย์เป็นช่วงวิกฤติของชีวิต เป็นระยะที่สำคัญที่สุดในการวางรากฐานของบุคลิกภาพ ซึ่งการพัฒนาบุคลิกภาพนั้น เด็กจะต้องมีการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ได้รับ โดยการตอบสนองนั้นมีผลมาจากวุฒิภาวะทางร่างกาย สติปัญญา และประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม

บลูม (Bloom) ได้รายงานผลการวิจัยของเขาในหนังสือชื่อ “ความมั่นคงและเปลี่ยนแปลงในบุคลิกภาพของมนุษย์” หนังสือเล่มนี้ทำให้นักการศึกษาหลายๆ ท่านมีความเชื่อมั่นและเข้าใจว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงขวบปีแรกจะพัฒนาร้อยละ 20 อายุ 4 ปี จะพัฒนาด้านสติปัญญา ถึงร้อยละ 50 และจากช่วงอายุ 4-8 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 30 รวมเป็นร้อยละ 80 ที่เหลืออีกร้อยละ 20 จะอยู่ในช่วง 8-17 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสติปัญญาของมนุษย์มากกว่า 3 ใน 4 จะได้รับการพัฒนาตอนวัยเด็ก ซึ่งถ้าหากว่าไม่ได้รับการพัฒนาในด้านสติปัญญาอย่างถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้จะถูกยับยั้ง บลูมยังพบอีกด้วยว่า สิ่งแวดล้อมมีผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กในระยะ 6 ปีแรกของชีวิตมากกว่าในระยะอื่นๆ

อีริกสัน (Erikson) กล่าวว่า วัยทารกตอนปลายเป็นช่วงที่บุคคลเรียนรู้เจตคติของความมั่นใจหรือไม่มั่นใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งที่พ่อแม่ให้สิ่งที่เด็กต้องการ สำหรับอาหาร การเอาใจใส่ และความรักอย่างซื่อซม เจตคติเหล่านี้ซึ่งเด็กมีอยู่จะคงอยู่มากหรือน้อยตลอดชีวิตและสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจของคนทั่วไปและสถานการณ์ของบุคคลได้

ฟรอสต์ (Frost) กล่าวว่า เด็กในช่วง 4-5 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงเวลาที่มีความเจริญงอกงามทางด้านร่างกายและจิตใจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุด นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกที่ไวต่ออิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก

จากความเห็นของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกด้านเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นการพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จะเป็นการช่วยวางพื้นฐานในด้านต่างๆ ซึ่งจะมีผลต่อไปในอนาคตของเด็ก ถ้าหากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องในช่วงวัยนี้ อาจทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กถูกยับยั้ง ซึ่งพบว่าภาวะทางร่างกาย สติปัญญาและประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม การดูแลเอาใจใส่จากบุคคลรอบข้างจะมีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต

สิทธิและความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศใช้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ในปีพุทธศักราช 2533 และประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารรับอนุสัญญา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 ซึ่งมีสาระสำคัญมุ่งปกป้องและส่งเสริมเด็ก รวมถึงตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของเด็ก โดยประเทศที่ลงนามในอนุสัญญาจะต้องปกป้องและส่งเสริมสิทธิพื้นฐานของเด็ก 4 ประการคือ (กระทรวงสาธารณสุข, 2546, 1)

1. สิทธิในการอยู่รอด ได้แก่ สิทธิที่จะรับบริการด้านสาธารณสุข สิทธิที่จะได้รับการจดทะเบียนและมีชื่อทันทีตั้งแต่เกิด
2. สิทธิในการได้รับการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์
3. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง ได้แก่ การคุ้มครองจากการทำร้าย ทารุณกรรม ถูกทอดทิ้ง การแสวงหาผลประโยชน์ การลักพา ฯลฯ
4. สิทธิในการมีส่วนร่วม ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น การได้รับข้อมูลข่าวสาร การแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของเด็ก รวมถึงการส่งเสริมให้มีการเผยแพร่หนังสืออื่นๆ เพื่อเด็ก

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังได้บัญญัติในมาตรา 30 ให้เด็กมีฐานะเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม ในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และมาตรา 43 ให้เด็กทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี

โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รวมทั้งมาตรา 53 คุ้มครองถึงเด็กที่ไม่มีผู้ดูแลให้ได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษา
อบรมจากรัฐด้วย

2. ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กระทรวงสาธารณสุข (2546, 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ไว้ดังนี้

1. การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา โดยเฉพาะช่วงปฐมวัย (0-5 ปี) ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง
2. ปัจจัยแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่เหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนลักษณะการพัฒนา และประสิทธิภาพการทำงานของสมองมนุษย์ได้ ช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนา สมอง คือ ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต
3. การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืน และป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาว จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ โดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนาเด็ก และให้ชุมชนและสังคม เป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน
4. แนวคิดในการพัฒนาเด็กเพื่อให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล นับตั้งแต่ ปฏิสนธิจนจนเจริญวัย จำเป็นต้องมีการตื่นตัวและผนึกกำลังกันทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ต้องร่วมกันส่งเสริมให้ครอบครัวให้ พ่อ แม่ มีความรักและความรู้ สามารถเลี้ยงดูบุตรหลาน ได้อย่างถูกวิธี
5. ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้เลี้ยงดูเด็กรวมทั้งแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและครอบครัว มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เจริญเติบโตพัฒนา ไปทิศทางที่พึงประสงค์ บุคคลเหล่านี้ต้องมีความรู้เชิงหลักวิชาและทักษะ ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์
6. การพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า การวิจัยได้แสดงว่าการ ลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กตั้งแต่ต้น เป็นการลงทุนที่น้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการตามแก้ปัญหาของสังคม ที่เกิดขึ้นเพราะความไม่มีคุณภาพของประชากรในสังคม

จากความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย สรุปได้ว่าการพัฒนามนุษย์ให้มี ประสิทธิภาพควรเริ่มกระทำตั้งแต่ช่วงอายุ 0- 5 ปี ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนและสามารถป้องกัน ปัญหาสังคมในระยะยาวได้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ชุมชน และทุกภาคส่วนของสังคม ควรได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยและร่วมมือกันในการพัฒนาเด็กอย่างจริงจัง

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาแล้วว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุกๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่างๆ ให้แก่เด็กเพื่อให้ความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัย พัฒนาขึ้นมา โดยแนวคิดต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป., 4-6)

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะการพัฒนากันแตกต่างกันไปตามวัย พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพของตนเอง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของบุคคลเกิดขึ้นจากกระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเองในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินได้สังเกต มีโอกาสทดลอง แก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงถือการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก
4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็ก ได้เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตน ได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กได้ทำความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก โดยต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษาโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่น

และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงและต้องคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนารอบด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยอย่างสมดุล ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้เริ่มการพัฒนาเด็กมาตั้งแต่ พ.ศ. 2510 โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในหมู่บ้านตามความต้องการของประชาชน เพื่อรับเด็กเล็กในชนบทอายุระหว่าง 3 - 6 ปี เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการอื่น ๆ ซึ่งช่วยเหลือและสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การดำเนินงานได้ยึดหลักความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก กรมการพัฒนาชุมชนจะให้การสนับสนุนในด้านวิชาการและงบประมาณในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน รวมทั้งการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี 2527 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ขยายการดำเนินงานพัฒนาเด็ก ไปยังเด็กนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์การเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ในด้านการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และวิทยากร ในการพัฒนาเด็กอายุ 0- 6 ปี ทั้งในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควบคู่กันไป สำหรับกิจกรรมการพัฒนาเด็กนอกศูนย์ฯ เรียกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเคลื่อนที่ โดยเน้นในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น หมู่บ้านชาวเขา หรือหมู่บ้านชาวเลที่อยู่ตามเกาะต่างๆ

ต่อมาในปี 2539 กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการสนับสนุนจากองค์การยูนิเซฟ ในการพัฒนาเด็กนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามโครงการสอนลูกให้ฉลาดโดยร่วมกับกรมอนามัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อพัฒนาเด็กวัย 0- 6 ขวบ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟ และมูลนิธิ ซี.ซี.เอฟ.ฯ ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อเป็น โครงการพัฒนาเด็ก โดยครอบครัว

ต่อมาเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2537 คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ โครงการพัฒนาครอบครัวของกรมการพัฒนาชุมชน ได้สนับสนุนให้ขยายการดำเนินงาน โครงการพัฒนาเด็ก โดยครอบครัว ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ และเพิ่มกลุ่มเป้าหมายต่อไปจนถึงเด็กวัยรุ่น อายุ 7 - 18 ปี

โดยใช้ชื่อว่า “โครงการพัฒนาครอบครัว” ซึ่งผนวกกิจกรรมพัฒนาเด็กโดยครอบครัว ได้แก่ การให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง อาสาสมัครหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ฯลฯ ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัย 0-6 ปี และกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและวัยรุ่นและพร้อมกันนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ให้จัดตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัวของมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนด้านวิชาการการพัฒนาบุคลากร วิจัยเพื่อพัฒนาและประเมินผล ตลอดจนสร้างเครือข่ายวิชาการและเผยแพร่ความรู้ในการพัฒนาเด็กและครอบครัวอย่างเป็นองค์รวม (กรมการพัฒนาชุมชน, 2542, 2-3)

หลักการและเหตุผลการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

กรมการพัฒนาชุมชน (2544, 2-3) ได้กล่าวถึงหลักการและเหตุผลการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ส่งเสริมให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจได้เอง นอกจากนี้จากมาตรา 282 ถึงมาตรา 290 กำหนดให้รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง และความเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น

2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลที่มีงานในความรับผิดชอบซ้ำซ้อนกับงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถ่ายโอนงานนั้นๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการแทนภายใน 4 ปี นอกจากนี้ยังได้ระบุให้มีมีการถ่ายโอนงบประมาณให้แก่ท้องถิ่นอย่างน้อยร้อยละสิบ ในปี 2544 และเพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อยร้อยละสามสิบห้าในปี 2549

3. งานพัฒนาเด็กของกรมการพัฒนาชุมชน เป็นงานที่ดำเนินการซ้ำซ้อนกับงานพัฒนาเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67(5) ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และคนชรา

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 มาตรา 16 (10) และมาตรา 17 (27) ได้กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการพัฒนา

คุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส เช่นกัน ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้
ดำเนินการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งงบประมาณที่กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการ
อยู่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทน เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม(นม)
การก่อสร้างและปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนและเครื่องเล่น
ประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

งานพัฒนาเด็กที่กรมการพัฒนาชุมชน ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดำเนินการแทนนั้น ประกอบด้วยงานพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) และงานพัฒนา
เด็กนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งไม่ว่าจะเป็นงานพัฒนาเด็กในหรือนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็ตาม
หลักการดำเนินงานจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาชน และประชาชนในการดำเนินการส่วนการบริหาร
งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก (กพค.) ซึ่งเป็นองค์กรที่เลือกจาก
ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนนั้นๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ให้การสนับสนุน
กำกับ และติดตามการบริหารงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กและประสานความร่วมมือกับ
หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผ่าน
คณะกรรมการพัฒนาเด็ก

สำหรับกิจกรรมงานพัฒนาเด็กนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ
เช่น การพัฒนาเด็กโดยหน่วยพัฒนาเด็กเคลื่อนที่ การจัดสนามเด็กเล่น การจัดกิจกรรมเวทีเด็ก
การจัดศูนย์รวมสื่อเพื่อการพัฒนาเด็ก การจัดตลาดนัดสื่อเพื่อการพัฒนาเด็ก ฯลฯ นั้น มีการพัฒนา
เด็กโดยหน่วยพัฒนาเด็กเคลื่อนที่เท่านั้น ที่มีงบประมาณผ่านกรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนด้วย
กิจกรรมอื่นๆหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นประโยชน์และมีความประสงค์ที่จะดำเนินการ
ก็อาจใช้งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือขอรับการสนับสนุนจากเอกชน

สรุปได้ว่า เหตุผลที่ต้องมีการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นดำเนินการนั้นเนื่องจากผลของกฎหมาย 3 ฉบับ คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542 และ
พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้กำหนดให้รัฐต้องให้ความ
เป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองและตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น
รวมทั้งได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และ
คนชรา ดังนั้นหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลที่มีงานในความรับผิดชอบซ้ำซ้อนกับงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องถ่ายโอนงานนั้นๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทน
รวมถึงงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ โดยยึดแนวทางตามกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ.2546 โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป., 1-4)

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็ก พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย

“เด็กปฐมวัยในท้องถิ่นทุกคน ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ ด้านสังคม จิตใจ และสติปัญญา เรียนรู้อย่างมีความสุข เติบโตอย่างมีคุณภาพ ”

3. การจัดการจัดการศึกษาปฐมวัย

1. จัดกิจกรรมส่งเสริม สุขภาพกายและสุขภาพจิต

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง

มีความสุข

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

4. จัดกิจกรรมในการสร้างสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและประเพณี

วัฒนธรรมของท้องถิ่น

5. จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ กระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการ

ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

8. พัฒนาครูและบุคลากรที่จัดการศึกษาปฐมวัย

9. พัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม ปลอดภัยและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน

10. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โดยชุมชนและผู้ปกครอง

มีส่วนร่วม

11. ส่งเสริม สิทธิโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมผู้เรียน ทุกประเภท

4. เป้าหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

1. เด็กทุกคนมีความพร้อมกล้าแสดงออกและพัฒนาการทุกด้านเหมาะสมกับวัย

2. เด็กทุกคนมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. เด็กทุกคนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี
4. เด็กทุกคนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ ประหยัด และอยู่ใน

สังคมได้อย่างมีความสุข

5. เด็กทุกคนมีทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย

6. เด็กทุกคนได้รับการปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. เด็กทุกคนมีมารยาท ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย

8. เด็กทุกคนมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

5. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

6. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและด้านสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน

สัมพันธ์กัน

3. มีสุขภาพจิตที่ดี และมีความสุข

4. มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตในที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสาร ได้อย่างเหมาะสม
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา ได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

7. การจัดประสบการณ์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดประสบการณ์ให้เด็ก โดยบูรณาการผ่านการเล่น ทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและทักษะกระบวนการ ผ่านการจัดกิจกรรม 6 กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือกระทำ และเกิดการ พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละคนจึงควรยึดหลักการ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป., 43-51)

1. คำนี้ถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็กเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ
2. มีกิจกรรมที่ให้เด็กทำทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม
3. มีทั้งกิจกรรมสงบและกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว
4. ระยะเวลาจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
5. เน้นให้มีสื่อของจริง ให้เด็กมีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆและผู้ใหญ่
6. การจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีดังต่อไปนี้

6.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว โดยมีจุดประสงค์ เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะที่เคลื่อนไหว และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

6.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ /กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมการสนทนา การเล่านิทาน การศึกษานอกสถานที่ การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง ฯลฯ เพื่อฝึกพัฒนาการทางภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว ฝึกความมีระเบียบวินัย ฝึกการกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

6.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก การพิมพ์ภาพหรือวิธีการอื่นๆ เป็นการช่วยส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือและประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา จะช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และผ่อนคลายความเครียด

6.4 กิจกรรมเสรี /การเล่นตามศูนย์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ศูนย์บล็อก ศูนย์หนังสือ ศูนย์บ้าน เป็นต้น การจัดกิจกรรมเสรีเช่นนี้ ทำให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างอิสระตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และรู้จักคิดวางแผนตัดสินใจในการทำกิจกรรม

6.5 กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเพื่อออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กเล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นบทบาทสมมุติในบ้านจำลอง ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ

6.6 เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอด มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ตัวอย่างเกมการศึกษา เช่น เกมจับคู่ เกมภาพตัดต่อ เกมจัดหมวดหมู่ เกม โดมิโน เกมเรียงลำดับ ตัวอย่างการจัดตารางกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรม
08.00 – 08.30 น.	รับเด็ก
08.30 – 08.45 น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์
08.45 – 09.00 น.	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00 – 09.20 น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.20 – 10.20 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามศูนย์การเรียนรู้
10.20 – 10.30 น.	พักคัมม
10.30 – 10.45 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม
10.45 – 11.30 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30 – 12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
12.00 – 14.00 น.	นอนพักผ่อน
14.00 – 14.20 น.	เก็บที่นอน,ล้างหน้า
14.20 – 14.30 น.	พัก (ของว่างบ่าย)
14.30 – 14.50 น.	เกมการศึกษา
14.50 – 15.00 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ ในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม โดยได้จำแนกมาตรฐานการดำเนินงานออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (กระทรวงมหาดไทย, น.ป.ป., 1-28)

1. มาตรฐานด้านบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหารและผู้ทำความสะอาด เป็นต้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

ด้านคุณสมบัติ

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมีความสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

1.1 มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

1.2 มีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

2. บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ควรมีความสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

2.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรมีความสมบัติ ดังนี้

1. มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษา หรือปริญญาอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2. มีความรู้เรื่อง โภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

3. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

4. ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

5. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

6. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

7. แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

2.2 ผู้ดูแลเด็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น กำหนด มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไป ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด
2. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
3. ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก
4. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
5. แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อ ร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด
6. มีระดับวุฒิภาวะ และบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมมีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็ก อย่างเหมาะสม
7. เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุ่ม เอื้อกเอ็น และมีความขยัน อดทน
8. มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.3 ผู้ประกอบอาหาร ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้
มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษา ไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ และควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

2.4 ผู้ทำความสะอาด ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้
มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษา ไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ

ด้านบทบาทหน้าที่

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
  - 1.1 สืบรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 1.2 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อม ด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

- 1.3 จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการจัดตั้ง และสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งจัดทำบัญชีขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
  - 1.4 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 1.5 จัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 1.6 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง
  - 1.7 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ
2. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรและการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด
3. ผู้ดูแลเด็ก ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
    - 3.1 ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็กเพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย
    - 3.2 ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ ให้เด็กได้พัฒนา ด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อม ๆ กัน ผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูด และกริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรัก ความอบอุ่นต่อเด็ก
    - 3.3 สังเกต และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กเพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติ และผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุ และวิธีการแก้ไขได้ทัน่วงที
    - 3.4 จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมในการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาด มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก
    - 3.5 ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวเพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง
    - 3.6 มีการพัฒนาตนเองในทางวิชาการ และอาชีพ ใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
    - 3.7 รู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูล

ต่าง ๆ ในชุมชน

4. ผู้ประกอบอาหาร ควรมีบทบาทหน้าที่ในการประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัย และ โภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย การจัดสถานที่ เตรียมและปรับปรุงอาหาร จัดเครื่องสุขภัณฑ์เครื่องครัวสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการจัดการ ขยะถูกสุขลักษณะ

5. ผู้ทำความสะอาด ควรมีบทบาทหน้าที่ในการทำความสะอาด ดูแลรักษาความเป็น ระเบียบเรียบร้อย ทั้งภายใน และภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรส่วนท้องถิ่น

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก อย่างละ ไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารจัดการ โดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ที่นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย เป็นประธาน ยกเว้นศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดที่รับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาให้เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่าม หรือผู้ที่เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่าม มอบหมายเป็นประธาน

3. การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย และมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์ ที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และมาตรฐานด้านบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

4. ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ ประเมินผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ในด้านความรู้ ความสามารถให้เป็นไปตาม มาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด และเสนอผลการประเมิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบการพิจารณาต่อสัญญาต่อไป

ด้านการบริหารจัดการ

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาส ให้ประชาชน ผู้ปกครองได้รับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3-5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาสเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

3.2 เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม ตามจิตวิทยาพัฒนาการ และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.3 เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็ก ได้อย่างถูกวิธี

3.4 เพื่อส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายได้

3.5 เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองให้สามารถออกไปประกอบอาชีพ ได้โดยสะดวก และเป็นการกระจาย โอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

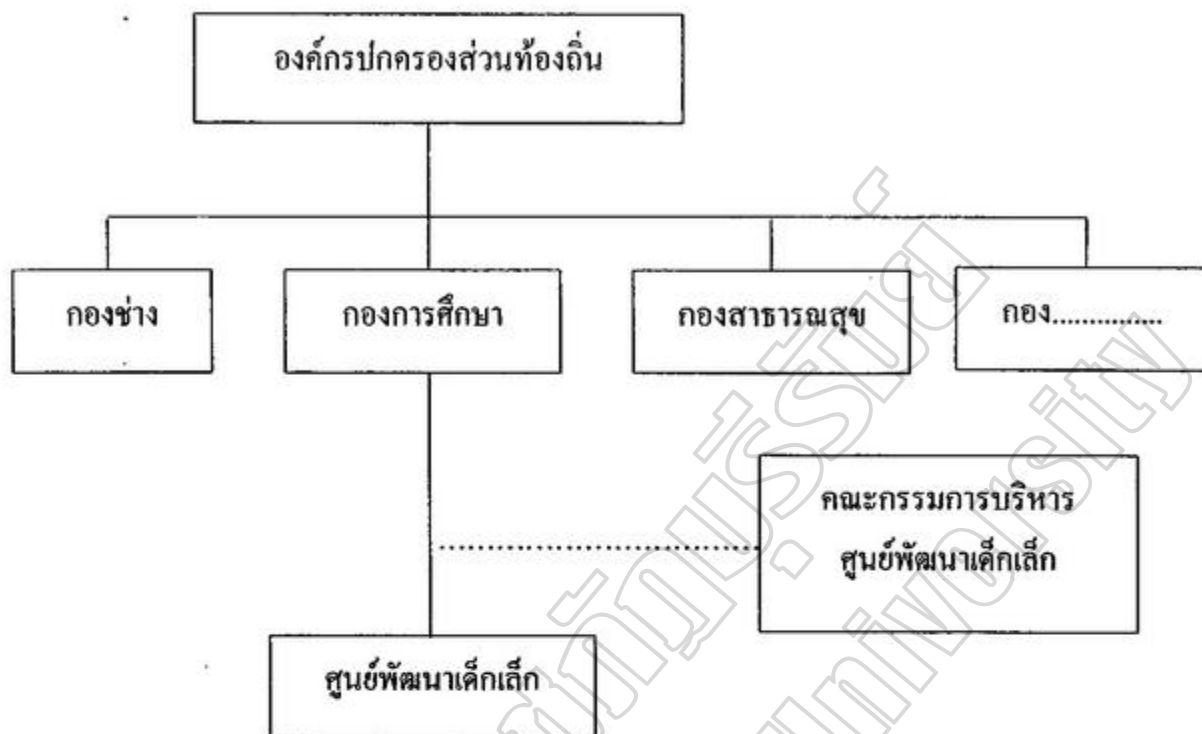
3.6 เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

4. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 สำรวจความต้องการของชุมชน

4.2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มา (กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป., 10)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณามอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาหรือพนักงานจ้างที่มีคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์รับผิดชอบการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำบัญชีเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นต่อไป

4.4 จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.5 จัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.6 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.7 การยุบ / เลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้พิจารณาเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณาขุดเล็กหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศขุดเล็ก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้รายงานจังหวัดและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

5. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้การดูแล และพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน ควรพิจารณาจัดแบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครอบคลุมลักษณะงาน ต่อไปนี้

- 5.1 งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
- 5.2 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 5.3 งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 5.4 งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
- 5.5 งานธุรการ การเงิน และพัสดุ

6. ให้สำนัก/กองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ และมาตรฐานที่กำหนด

2. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ด้านอาคารสถานที่

1. ที่ตั้ง

สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะภัยต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

2. จำนวนชั้นของอาคาร

ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้นหากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

3. ทางเข้า - ออก และประตูหน้าต่าง

ทางเข้า ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจาก

ตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

4. ประตู - หน้าต่าง

ประตู - หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวน เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80 เซนติเมตร นับจากพื้น ให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อม ได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณประตู - หน้าต่าง ๆ ไม่ควรมีสิ่งกีดขวาง ใดๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

5. พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติการกิจกรรมของเด็ก โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมอาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับ จัดกิจกรรมที่หลากหลาย แต่มีข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

5.1 บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเท ได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก

5.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการ เรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยอิสระ และมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

5.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก มีอากาศ ถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก

5.4 บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่อง เวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา

5.5 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่ สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูก สุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก

5.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำ ความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงสีฟัน ในกรณี ที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก และพื้นไม่ลื่น

5.7 ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่ง ต่อเด็ก 10 - 12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้น ได้ง่ายมีแสงสว่าง

เพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก

5.8 ห้องเอนกประสงค์ ควรจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.40 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

5.9 บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้องมียุทธรณ์ที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

5.10 บันได ควรมีความกว้างแต่ละช่วง ไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้าง ไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นมีราวและลูกกรง ไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร มีราวเดี่ยว เหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูง และขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ภายในอาคาร

1.1 แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก และไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

1.2 เสียง เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกิน (ระหว่าง 60 - 80 เดซิเบล) อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

1.3 การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องคิดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

2. ภายนอกอาคาร

2.1 ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า - ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่นหรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล

การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง จัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.4 ระเบียง ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร และต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

ด้านความปลอดภัย

1. มาตรการป้องกันความปลอดภัย

1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในอาคาร
1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร
1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่าย หรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่เสี้ยนไม้ หรือแหลมคม

1.5 จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

1.6 ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

1.7 ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณ โดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย

1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

1.11 เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

2. มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

2.2 มีการฝึกอบรมบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

2.3 มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันที่

2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณีอาจต้องพาเด็กไปพบแพทย์

3. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน

สัมพันธ์กัน

3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ คนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ไม่ชอบบอญ่เฉย

อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้ก้ำมเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกทรงเท้า

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

3. พัฒนาการด้านสังคม

อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้รู้จักรอคอย เป็นต้น

อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง แบ่งของให้คนอื่น เกือบของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น

อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงาน โดยมีจุดมุ่งหมาย ร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

อายุ 3 ปี ได้แก่ สำหรับสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกัน และต่างกันได้ บอกชื่อตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่าง ๆ และแสดงท่าเขียนแบบได้รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่อง ใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ-สกุล อายุตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ-เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งเป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

- 2.1 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2.2 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
- 2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอ โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน มีกรอบกลุ่มสิ่งต่อไปนี้

2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่

การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระ กลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ค่อยภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็ก ได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเอง ในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร ทักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทดลอง ศึกษาทดลองสถานที่ หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย อย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

โภชนาการสำหรับเด็ก

เพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ ดังนี้ (กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป, 26)

ตาราง 1 โภชนาการสำหรับเด็ก

หมู่อาหาร	อาหาร	ประโยชน์
หมู่ที่ 1 เนื้อสัตว์	ได้แก่ เนื้อสัตว์ต่างๆ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ กุ้ง ปลา เครื่องใน เช่น ตับ ปอด หัวใจ ไข่ต่างๆ ถั่วเมล็ดแห้งต่างๆ เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง และอาหารที่ทำจากถั่ว นม และผลิตภัณฑ์จากนม	ช่วยเสริมสร้างและซ่อมแซมร่างกาย ส่วนที่สึกหรอ เครื่องในช่วยสร้างและบำรุงโลหิต นมช่วยสร้างกระดูกและฟัน เนื้อสัตว์ ประเภทอาหารทะเล ช่วยป้องกัน โรคคอพอกเด็กอยู่ในวัยเจริญเติบโตต้องการอาหารหมู่นี้มาก
หมู่ที่ 2 ข้าว แป้ง	ได้แก่ ข้าวต่างๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว แป้งต่างๆ เช่น แป้งข้าวเจ้า แป้งมันสำปะหลังและอาหารที่ทำจากแป้ง เช่น ก๋วยเตี๋ยว บะหมี่ ขนมจีน ขนมปัง หัวเผือก มันต่างๆ	ให้พลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีแรงเคลื่อนไหวทำงานได้
หมู่ที่ 3 ผักใบเขียว เหลือง	ได้แก่ ผักใบเขียวเหลืองและผักเป็นหัวต่างๆ เช่น ผักบุ้ง คะน้า ตำลึง ฟักทอง กะหล่ำปลี มะเขือต่างๆ	บำรุงสุขภาพทั่วไปให้แข็งแรง บำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตา เหงือก และฟัน สร้างและบำรุงโลหิต ช่วยให้ร่างกายใช้ประโยชน์จากอาหารอื่น ได้เต็มที่ และมีเส้นใยเป็นกาก ช่วยให้การขับถ่ายสะดวก

ตาราง 1 (ต่อ)

หมู่อาหาร	อาหาร	ประโยชน์
หมู่ที่ 4 ผลไม้ต่าง ๆ	ได้แก่ ผลไม้สดต่าง ๆ เช่น มะละกอ ถั่วฝักยาว มะม่วง ฝรั่ง ได้แก่ ไขมันจากสัตว์ เช่น มันหมู มันไก่ ไขมันจากพืช เช่น น้ำมันถั่ว น้ำมันงา กะทิ	ช่วยบำรุงสุขภาพ และป้องกันโรคต่าง ๆ ช่วยให้ร่างกายสดชื่น บำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตา เหงือก และฟัน
หมู่ที่ 5 ไขมันจากสัตว์ และพืช		อาหารหมู่นี้ให้พลังงานสูงและให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีกำลังเคลื่อนไหวทำงานได้ เป็นตัวช่วยละลายวิตามินหลายชนิดเพื่อการดูดซึม และนำไปใช้ประโยชน์

4. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน

แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

- จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ
- จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน
- มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ

4. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น
5. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ศึกษาดูงาน และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน
7. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะ ไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ลวด แก้วโรตง (2540) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ในวัด จังหวัดอุบลราชธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานธุรการ ด้านการบริหารงานบุคคล ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ เจ้าอาวาส ครูพี่เลี้ยงรวม 291 คน/รูป เพื่อทราบระดับปัญหาการบริหารงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ในวัด จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยรวมทุกด้าน ด้านการบริหารงานธุรการ และด้านการบริหารงานบุคคลว่าอยู่ในระดับมาก และพบว่าศูนย์ขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน คู่มือการจัดกิจกรรมและแนวการจัดประสบการณ์แก่เด็กงบประมาณล่าช้า ศูนย์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ทำให้บุคลากรขาดขวัญกำลังใจ ส่งผลต่อการจัดประสบการณ์แก่เด็กและงานต่างๆ ของศูนย์ บุคลากรขาดความรู้ ประสบการณ์ด้านการดำเนินงานภายในศูนย์ ทั้งด้านการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์และทักษะการผลิตสื่อของครูพี่เลี้ยง

วิเชียร ทวีโคตร (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงาน 4 ด้านของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดตามระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พ.ศ. 2537 ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์วัดคำสายทอง อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญในด้านการจัดการศึกษาอบรมเด็กคือ ผู้ปกครองคาดหวังให้เด็กมีความสามารถอ่านออกเขียนได้ เหมือนการเรียนในระดับประถมศึกษา เด็กมีจำนวนมาก

เกินเกณฑ์มาตรฐานการจัดชั้นเรียน รวมทั้งเด็กมีวัยและวุฒิภาวะต่างกัน ด้านการบริหารทั่วไป ปัญหาสำคัญที่พบคือ อาคารเรียนคับแคบและปริมาณสื่อการสอนไม่เพียงพอ ด้านการบัญชีและการเงินปัญหาที่พบคือ งบประมาณล่าช้าและไม่เพียงพอ ส่วนด้านบุคลากรและเจ้าหน้าที่มีปัญหาสำคัญคือครูที่เลี้ยงที่บรรจุใหม่ไม่เข้าใจระเบียบปฏิบัติ

* บุปผา สุขภาคกิจ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหาระหว่างผู้บริหารที่อยู่ใน โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารน้อยกว่ากับผู้มีประสบการณ์บริหารมากผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

* วีระ พลรักษา (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณก่อสร้างจากทางราชการและองค์กรเอกชนมากที่สุด โดยมีคณะกรรมการบริหารศูนย์ พัฒนาการ และผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดำเนินงาน อาคารศูนย์เป็นอาคารเอกเทศชั้นเดียว พื้นคอนกรีต มุงด้วยกระเบื้องหรือสังกะสี มีห้องเก็บอุปกรณ์ห้องน้ำ ห้องส้วม และห้องครัว บริเวณและใกล้อาคารเป็นสนามเด็กเล่นและที่พักผ่อนได้ร่มไม้ สภาพที่ตั้งศูนย์มีความเหมาะสม สะอาดเรียบร้อยและปลอดภัย งบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็ก และองค์กรท้องถิ่นมากที่สุดตามหลักสูตรของกรมการพัฒนาชุมชนที่กำหนดไว้ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการร่วมกับชุมชนมากที่สุดคือ กิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบปัญหาทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารศูนย์ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และส่วนใหญ่ขาดลักษณะการทำงานเป็นทีม ผู้ดูแลเด็กขาดประสบการณ์และทักษะในการทำงาน จึงต้องการเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพิ่มเติม ส่วนปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่ มีงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและได้รับการสนับสนุนจากทางราชการน้อยเกินไป

สมบัติ สะเกต (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าอาวาสและครูที่เลี้ยง พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมอบรมเลี้ยงดู ในภาพรวมและ

รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์ จำแนกตามสถานภาพของเจ้าอาวาสและครูพี่เลี้ยง พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงาน จำแนกตามสถานที่ตั้งของศูนย์ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

มนัส ศรีรักษา (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของอำเภอบ้านคาง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่ามี การดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ โดยรวมและเป็นรายด้าน 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ กระบวนการเรียนการสอนและด้านพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านระบบการบริหารจัดการและด้านหลักสูตร และแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดดังนี้ มีการจัดให้เด็กได้คัมภีร์หรือรับประทานอาหารเสริมทุกคน ครูพี่เลี้ยงได้รับการแต่งตั้งถูกต้องตามระเบียบกรมการศาสนา มีการจัดทำบัญชีรายรับ – จ่าย อย่างถูกต้อง เด็กนักเรียนมีอายุตามเกณฑ์กำหนดทุกคน ส่วนปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ได้แก่ อุปสรรคการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครูพี่เลี้ยงขาดประสบการณ์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็ก และได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มงบประมาณการจัดซื้อวัสดุ อุปสรรคการเรียนการสอนให้เพียงพอและเหมาะสมกับวัยเด็ก จัดส่งเอกสารหลักสูตรให้เป็นคู่มือการปฏิบัติงาน ครูพี่เลี้ยงควรจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามตารางเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน และให้มีการอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูพี่เลี้ยงก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ ต่อเนื่องเป็นระบบ

อิทธิพล โกมลิต (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษามีการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมากดังนี้ ด้านการจัดบริการเสริมอื่น ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม ส่วนด้านงบประมาณมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารศูนย์ โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดบริการเสริมอื่น ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม และด้านงบประมาณ ส่วนด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารศูนย์และครูพี่เลี้ยงเห็นว่าการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

บุญอึ้ง เทชน้อย (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการ

บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทศนะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบ สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทศนะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษา อายุ จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ และชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสังกัดต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีระดับการดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ยกเว้นกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อการดำเนินงานทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 2-4 และชั้น 5 มีทัศนคติต่อสภาพการดำเนินงานด้านตัวเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทศนะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมาพบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษา อายุ จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบและ ชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสังกัดต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระดับการดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ปรีดา ทิพย์มณี (2545, 84) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพอด ตำบลชลคราม อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลมีปัญหา โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ควรจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ดูแลเด็ก การพิจารณาคัดเลือกผู้ดูแลเด็ก การกำหนดเกณฑ์การประเมินผู้ดูแลเด็ก การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก และการพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่มีปัญหา โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าควรจะไปมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ การผลิตสื่ออุปกรณ์ การจัดหางบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีปัญหาโดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ควรจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนและการชี้แจงวัตถุประสงค์นโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ และด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน มีปัญหา โดยกลุ่มตัวอย่าง

มีความเห็นว่าควรจะไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนรายรับ-จ่าย ของศูนย์ฯ จัดทำแผนการ
ใช้จ่ายเงิน จัดทำแผนงาน โครงการวางแผนพัฒนาผู้ดูแลเด็ก และการสนับสนุนงบประมาณ

พระมหาอำพร มณีเนียม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมในการ
จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
หมู่ที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลลุดด ผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีความพร้อมในระดับมาก 2 ด้าน
คือ ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ เนื่องจากผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาระดับสูงมีความรู้และ
ประสบการณ์ระดับดี ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีทางการศึกษา มีประสบการณ์และได้รับ
การอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานอย่างน้อยปีละครั้ง และเนื่องจากเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล
ชั้น 1 มีรายได้ต่อปีมากกว่า 20 ล้านบาท ประกอบกับผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญ
ของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนด้านที่มีความพร้อมในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ
ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านหลักสูตรการประเมินผลการ
และการจัดกิจกรรม เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่สามารถจัดได้ครบตามศูนย์การเรียน
และสื่อมีจำนวนน้อย ห้องน้ำสะอาดเพียงพอ มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน และศูนย์ฯ
ตั้งอยู่กลางชุมชนทำให้สะดวกต่อการเดินทางและไม่มียาพิษ หลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรของ
กระทรวงศึกษาธิการและของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น โดยปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับ
นักเรียนและประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น แต่การเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางน้อย
วิธีการประเมินผลใช้วิธีต่าง ๆ รวมกันแต่ยังคงเน้นการทดสอบ ส่วนปัญหาอุปสรรคในการ
จัดการศึกษา ได้แก่ บริเวณสถานที่แคบ ห้องเรียนน้อย สนามเด็กเล่นแคบและมีเครื่องเล่นน้อย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความร่วมมือ สื่อมีจำนวนน้อย ไม่มีส่วนการศึกษา ไม่มีผู้บริหารประจำอยู่
ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และไม่มีผู้ทำหน้าที่พิเศษ มีการระดมการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและ
ชุมชนน้อย และการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ห้องเรียนมีนักเรียนอายุคละกัน ครูต้องการบรรจุ
ให้เป็นลูกจ้างประจำ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐและนโยบายการกระจายอำนาจ
การจัดการศึกษาท้องถิ่นยังไม่ชัดเจน

ประพันธ์ ทองสีคำ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
ปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงาน
ของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ส่วนการสนับสนุนจากหน่วยงานและชุมชน
อยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อจำแนกตามอายุ ระดับ
การศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานพบว่าไม่แตกต่างกัน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
และการสนับสนุนจากหน่วยงานและชุมชน สามารถร่วมกันทำนุบำรุงการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 40.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* ลือชัย บุญคุ้ม (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกเรื่องส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ด้านครูที่เลี้ยงหรือครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก ยังไม่มีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณสื่ออุปกรณ์และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็ก การประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองมีน้อยเกินไป ผู้ปกครองให้เวลาดูแล ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กน้อย สำหรับแนวทางแก้ไขมีข้อเสนอแนะคือ ควรมีการพัฒนาครูที่เลี้ยงหรือครูผู้สอน ด้วยการให้ศึกษาต่อ การฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และการสนับสนุนเอกสารทางวิชาการ ควรจัดให้มีการนิเทศติดตามช่วยเหลือแนะนำ โดยศึกษานิเทศก์หรือผู้มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ควรจัดตั้งงบประมาณหรือประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการจัดหาอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามให้เพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการจัดการศึกษา

ตุพรพรหม เป็นพร้อม (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารศูนย์ ครูที่เลี้ยง และผู้แทนผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านบุคลากรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความต้องการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากรมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการบริหารและการจัดการทั่วไป มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีปัญหาไม่แตกต่างกัน เปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าโดยภาพรวมมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.01 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดประสบการณ์ (งานวิชาการ) และด้านบุคลากรมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านงบประมาณ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านการบริหารและการจัดการทั่วไปมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรยกฐานะครูพี่เลี้ยงให้เป็นลูกจ้างประจำและได้รับค่าตอบแทนตามวุฒิ ควรจัดหาสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นให้เพียงพอ ควรจัดเอกสารหลักสูตรคู่มือครูและสื่อวัสดุการศึกษาให้เพียงพอ ควรมีการประชุมสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์อย่างต่อเนื่อง ควรจัดประชุมสัมมนาผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และระดมความคิดเห็นในการปรับปรุงพัฒนา ควรจัดโครงการศึกษาคูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จอย่างน้อยปีละครั้ง ควรจัดอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และกรรมการบริหารศูนย์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และควรขอความร่วมมือจากสถานศึกษาใกล้เคียง เพื่อช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ครูพี่เลี้ยง

รววิทย์ แจ่มใส (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาภายใต้การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เกษมสุข วัชรพงษ์เกษม (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการ 6 ด้าน ในการพัฒนาเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดบุรีรัมย์ โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัด คณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ครูพี่เลี้ยง และผู้ปกครอง นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีความต้องการระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ ส่วนอีก 3 ด้านมีความต้องการในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน ส่วนข้อเสนอแนะด้านความต้องการ คือ ต้องการให้มีบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เด็กทุกคน ต้องการให้เด็กได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ต้องการให้ครูพี่เลี้ยงมีความตั้งใจและปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ จัดประสบการณ์แก่เด็กได้อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กและต้องการให้ชุมชนให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน

สุชาดา สมสวนจิต (2547, 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรค และปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัด นครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ ผู้ปกครองเด็ก ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่าด้านการบริหารมีปัญหาอุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ การจัดทำบัญชีรับจ่ายทะเบียนคุมเงินต่างๆ ไม่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ไม่มีการประชุมชี้แจง บุคลากรในศูนย์เกี่ยวกับการปฏิบัติและ ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านบุคลากรมีปัญหาอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย สูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ คณะกรรมการบริหารศูนย์ไม่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา ผู้ดูแลเด็กขาดกำลังใจในการทำงานและ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ ด้านวิชาการ มีปัญหาอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ไม่เพียงพอ การจัดทำบันทึกสุขภาพเด็กยังไม่ต่อเนื่อง และการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตาม ตารางกิจกรรม ด้านอาคารสถานที่ มีปัญหาอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ การจัด สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนไม่เป็นระบบ ไม่มีอาคารเรียนที่เป็นเอกเทศ และห้องน้ำห้องส้วม ไม่สะอาดเพียงพอ ด้านงบประมาณมีปัญหาอุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ไม่เพียงพอ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีปัญหาอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ ชุมชนทราบว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำเนินการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ชุมชนทราบ

นิชมนต์ ปัทมเสวี (2548, 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการ บริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานีในภาพรวมอยู่ใน ระดับน้อย รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมและด้านบุคลากร อยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านงานธุรการ ด้านการเงินและพัสดุ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์และด้านกิจการนักเรียน

โดยคํานงานวิชาการ มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นอันดับแรกในเรื่อง การนำเอาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม การจัดมุมแสดงผลและมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ในเรื่องการแจ้งผลการประเมินความพร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ คํานงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีปัญหาการบริหารงานมากที่สุดในเรื่องการจัดสภาพภายนอกห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอสะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย และมีปัญหาการบริหารงานน้อยที่สุดในเรื่องห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอมีความสะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย คํานงานบุคลากรมีปัญหาการบริหารงานมากเป็นลำดับแรกในเรื่อง ขาดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก โดยเฉพาะ และมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่อง การจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจโดยการชมเชยยกย่องให้รางวัลให้กับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คํานงานธุรการการเงินและพัสดุ มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นลำดับแรกในเรื่องของงบประมาณในการจัดการศึกษาและมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่องงบประมาณสนับสนุนการจัดบริการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) และอาหารว่างมีเพียงพอกับความต้องการ คํานงานความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นลำดับแรกในเรื่อง การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานเด็กต่อชุมชน และปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่อง ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองมีความเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน คํานงานกิจการนักเรียน มีปัญหาการบริหารงานเป็นลำดับแรกในเรื่อง การดูแลด้านสุขภาพอนามัยของเด็ก โดยพยาบาล แพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างต่อเนื่องและมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่อง การจัดเวลาให้เด็กได้นอนหลับพักผ่อนอย่างเหมาะสมตามวัย

สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุด ไปหาลดต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนการเปรียบเทียบจำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลที่คณะผู้บริหารปฏิบัติงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

เสาวลักษณ์ ดุษฎี (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในด้านค่าตอบแทนและเงินสมทบกองทุนประกันสังคมแก่ผู้ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ได้อย่างเพียงพอ สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองและประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กเล็ก และการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าปัจจัยด้าน โครงสร้างที่เกี่ยวกับนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ดีมีความโปร่งใสและเสียสละ มีการจัดแบ่งส่วนงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอในการให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่าระเบียบวิธีการปฏิบัติค่านุเคราะห์ งบประมาณ และการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์มีผลต่อประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ดีในแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น แนวคิดในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสนับสนุนแนวความคิดของการกระจายอำนาจ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาส่วนปัญหาและอุปสรรคของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าจำนวนผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เข้าใจในบทบาทของตนเองและประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

อัครเดช วรหาญ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูงในความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบล และระดับปานกลางในความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็ก โดยในส่วนของบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบไปด้วยคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นที่ตรงกันในเรื่องความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านงบประมาณมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนในความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเห็นว่าความคิดเห็นด้านความสามารถของบุคลากร และงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นด้าน

ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ปกครอง มีความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

ชาติ พุ่มพวง (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละเขตพื้นที่มีความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ปัจจัยด้านรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำเนินงานพัฒนา ศูนย์เด็กเล็กย่อมส่งผลให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบความสำเร็จในระดับสูงมากขึ้น เช่นกัน ส่วนปัญหาอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน กลุ่มผู้ช่วยครูดูแลเด็กมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอ คณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่การบริหารจัดการใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับน้อย

* พชรินทร์ อาลัยลักษณ์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับต่อไปนี้ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี ขนาดต่างกันสามารถจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน ส่วนองค์การบริหาร ส่วนตำบล ที่มีขนาดต่างกันสามารถจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านวิชาการและการจัด ประสพการณ์แก่เด็ก ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและ การประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม มีการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุกัญญา จีนเกิด (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการ บริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมจำแนกตามของขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* ร้าเพย แดงประไพ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ 3 อันดับแรก คือ การบริการด้านโภชนาการ ด้านบุคลากร และด้านสุขภาพ ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองโดยรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้น จำแนกตามอายุและรายได้ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการดำเนินงานเช่นเดียวกัน อาทิ ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กและมีจำนวนไม่เพียงพอ มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ที่ยังไม่เป็นเอกเทศ สภาพอาคารคับแคบ ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้เด็ก และสภาพอาคารชำรุดทรุดโทรม ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนพบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ และงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานยังน้อยเกินไป ซึ่งไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่ใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยได้นำเสนอต่อไปนี้

อัลเบอร์รี่ (Albury, 1976) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์สำหรับก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลในวัดในรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามีปัญหาอยู่ 6 ด้าน คือ ปัญหาทางด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านธุรการและการเงิน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งประสบปัญหาในการดำเนินงานแต่ละด้านอีกมาก เช่น วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ ครูที่เลี้ยงขาดความรู้และมีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน โดยตรง ปัญหาด้านอาคารสถานที่ ความสัมพันธ์กับชุมชน และปัญหากิจการนักเรียน ปัญหาเหล่านี้ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

บิวฟอร์ด (Buford, 1977) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียน การสอนระดับอนุบาล พบว่าสภาพของเด็กจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอน ควรเน้นพัฒนาการทางอารมณ์ จิตวิทยาเป็นสำคัญ และพัฒนาการทางร่างกายควรมีกิจกรรม ที่จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มากที่สุด

แบลค (Black, 1987) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทาง สังคมและรูปแบบของการสื่อสารในเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีความคุ้นเคยกันและไม่คุ้นเคยกัน พบว่า ความแตกต่างของสถานภาพทางสังคมในรูปแบบของการสื่อสารจะมีความสัมพันธ์กับเพศและ สภาพของเด็กที่คุ้นเคยกัน เด็กหญิงจะมีสัดส่วนของการพูดคุยต่อเนื่องสูงกว่าเด็กชาย แต่เด็กชาย มีสัดส่วนของการพูดคุยแบบ ไม่ต่อเนื่องสูงกว่าเด็กหญิง

แมดเซน (Madsen, 1997) ศึกษาเรื่อง การวัดความฉลาดทางปัญญาของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่ เลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แสดงลักษณะที่ปรากฏให้เห็นว่า มีความฉลาดทางปัญญาที่มี ลักษณะ เฉพาะตัวอย่างน้อย 3 ลักษณะ และเห็นว่าความฉลาดทางปัญญาของเด็ก 2 ปี และ 4 ปี มีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงดูใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยสรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการดำเนินงาน เช่น ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ครูที่เลี้ยงขาดความรู้ความเข้าใจในการจัด ประสิทธิภาพให้กับเด็ก มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ที่ยังไม่เป็นเอกเทศ ขาดการประสานงานที่ดี และงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานยังน้อยเกินไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมาตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,305 คน จำแนกเป็น

1.1 นักวิชาการศึกษา จำนวน 248 คน

1.2 ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1,057 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การสุ่มจากประชากรนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 148) ได้นักวิชาการศึกษาจำนวน 103 คน และผู้ดูแลเด็กจำนวน 234 คน รวม 337 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สุ่มอำเภอต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีจำนวน 32 อำเภอ มาร้อยละ 50 ได้จำนวนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 16 อำเภอ

2.2 ในแต่ละอำเภอ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อย (Strata) คือ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก แล้วทำการสุ่มแต่ละกลุ่มให้กระจายไปแต่ละอำเภอที่สุ่มมาได้ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักวิชาการศึกษาจำนวน 103 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 234 คน รวม 337 คน จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แสดงไว้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
ในเขตจังหวัดนครราชสีมา

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		นักวิชาการ ศึกษา	ผู้ดูแลเด็ก	รวม	นักวิชาการ ศึกษา	ผู้ดูแลเด็ก	รวม
1	เมือง	-	-	-	-	-	-
2	โนนสูง	11	30	41	8	12	20
3	เฉลิมพระเกียรติ	3	11	14	2	4	6
4	โชคชัย	-	-	-	-	-	-
5	หนองบุญมาก	9	35	44	7	13	20
6	จักราช	7	46	53	5	18	23
7	ห้วยแถลง	10	25	35	8	10	18
8	วังน้ำเขียว	-	-	-	-	-	-
9	ปักธงชัย	-	-	-	-	-	-
10	นครบุรี	13	47	60	9	17	26
11	เสิงสาง	-	-	-	-	-	-
12	สีคิ้ว	-	-	-	-	-	-
13	สูงเนิน	10	43	53	8	17	25
14	ปากช่อง	-	-	-	-	-	-
15	ด่านขุนทด	17	99	116	12	38	50
16	เทพารักษ์	-	-	-	-	-	-
17	พระทองคำ	-	-	-	-	-	-
18	ขามทะเลสอ	-	-	-	-	-	-
19	โนนไทย	8	25	33	6	10	16
20	ขามสะแกแสง	-	-	-	-	-	-
21	บ้านเหลื่อม	4	19	23	3	6	9
22	แก่งสนามนาง	-	-	-	-	-	-
23	บัวใหญ่	9	43	52	7	17	24
24	บัวลาย	-	-	-	-	-	-
25	สีดา	5	23	28	4	9	13

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		นักวิชาการ ศึกษา	ผู้ดูแลเด็ก	รวม	นักวิชาการ ศึกษา	ผู้ดูแลเด็ก	รวม
26	คง	-	-	-	-	-	-
27	พิมาย	9	69	78	7	27	34
28	โนนแดง	-	-	-	-	-	-
29	ประทาย	12	52	64	9	20	29
30	ชุมพวง	7	33	40	5	13	18
31	เมืองยาง	4	7	11	3	3	6
32	ลำทะเมนชัย	-	-	-	-	-	-
	รวม	137	605	742	103	234	337

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตัวอย่าง แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพตำแหน่ง

( ) นักวิชาการศึกษา

( ) ผู้ดูแลเด็ก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน แบ่งระดับปัญหาเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม โดยในแต่ละด้านมีจำนวน ข้อดังนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	จำนวน	10	ข้อ
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	จำนวน	11	ข้อ
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน	10	ข้อ
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน	จำนวน	9	ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเชิงนิมิต (Positive) จำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ

ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้อความเชิงนิมิต ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษา ค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบ เพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพ เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแบบเชิงประจักษ์ (Face Validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี 3 ท่าน ได้แก่

2.4.1 นายพีรวิชัย ผกากรอง เจ้าหน้าที่ปกครอง 5 สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

2.4.2 นายองอาจ พินทะเนาว์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยประทัด อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา

2.4.3 นางสาวบุญเหลือ ผาสุขสม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยประทัด อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .9551 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมดทางไปรษณีย์ ไปยังนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใส่ซองคิดแถมปีและขอความอนุเคราะห์จากนักวิชาการศึกษา ได้รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์ นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด
4. แบบสอบถามจำนวน 337 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้และมีความสมบูรณ์จำนวน 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสของแบบสอบถาม
3. ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ ประกอบคำอธิบาย
2. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็ก วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
3. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและ

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่า t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากคำร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตาราง ประกอบคำอธิบาย

6. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 163)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีปัญหา/ ความต้องการมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีปัญหา/ ความต้องการมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหา/ ความต้องการปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหา/ ความต้องการน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหา/ ความต้องการน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

- 2.1 คำร้อยละ (Percentage)
- 2.2 มัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
- 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์ t-test Independent ในการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance)

ในการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe' Method)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง แบ่งเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 6 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 นักวิชาการศึกษา	103	30.60
1.2 ผู้ดูแลเด็ก	234	69.40
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา		
2.1 ต่ำกว่า 2 ปี	19	18.40
2.2 2 ปี ขึ้นไป	84	81.60

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก		
3.1 ต่ำกว่า 5 ปี	96	41.00
3.2 5 - 10 ปี	90	38.50
3.3 10 ปี ขึ้นไป	48	20.50

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 337 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง เป็นนักวิชาการศึกษาจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 และเป็นผู้ดูแลเด็กจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 69.40 เมื่อจำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน นักวิชาการศึกษาส่วนใหญ่มีประสิทธิผลการปฏิบัติงาน 2 ปี ขึ้นไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 81.60 ส่วนผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม รายด้าน และรายชื่อ ปรากฏดังตาราง 4 ถึงตาราง 33 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	3.19	0.73	ปานกลาง	2
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.20	0.77	ปานกลาง	1
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.08	0.79	ปานกลาง	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	3.05	0.81	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.13	0.63	ปานกลาง	

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและ
การบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ				
1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนใน การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก....	3.35	0.96	ปานกลาง	2
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	3.14	0.99	ปานกลาง	6
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.21	0.91	ปานกลาง	3
4. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ติดตาม เชื่อมเขียนและให้กำลังใจผู้ดูแล เด็กในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ.....	3.13	1.06	ปานกลาง	8
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนปฏิบัติงานอย่าง เป็นรูปธรรมและชัดเจน.....	3.14	0.96	ปานกลาง	6
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....	3.41	1.00	ปานกลาง	1
7. ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ...	3.10	1.07	ปานกลาง	9
8. ผู้ดูแลเด็ก มีความสามัคคี ประองคองและ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี.....	3.19	1.35	ปานกลาง	4

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
9. มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก.....	3.03	1.13	ปานกลาง	10
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ อย่างเป็นระบบและถูกต้อง.....	3.17	1.04	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	3.19	0.73	ปานกลาง	

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักศึกษารัฐบาล องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6 หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ ข้อ 1 ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 3 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่
และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม				
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยจากอันตราย และมลพิษ.....	3.12	1.04	ปานกลาง	8
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก.....	3.32	1.02	ปานกลาง	2
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และ เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก.....	3.29	1.02	ปานกลาง	3
14. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณ เพียงพอ สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย.....	3.26	0.94	ปานกลาง	4
15. มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่อง เล่นสนาม ที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนเด็ก.....	3.23	1.05	ปานกลาง	5
16. มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัย.....	3.10	1.15	ปานกลาง	9
17. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....	3.43	1.11	ปานกลาง	1
18. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มี เครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....	3.23	1.18	ปานกลาง	5

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
19. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....	3.16	1.04	ปานกลาง	7
20. มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....	3.04	1.17	ปานกลาง	10
21. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการติดไว้ชัดเจน เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	3.00	1.12	ปานกลาง	11
รวมเฉลี่ย	3.20	0.77	ปานกลาง	

จากตาราง 6 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาระดับบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 17 มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น ข้อ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก และข้อ 13 พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาดปลอดภัยและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรม
ตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร				
22. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำหลักสูตรและแผนการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการ ทางการศึกษาท้องถิ่น.....	3.23	0.97	ปานกลาง	1
23. ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ได้ครบ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน.....	3.03	0.95	ปานกลาง	6
24. ผู้ดูแลเด็ก ผลิตและใช้สื่อในการจัด ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ.....	3.16	1.02	ปานกลาง	5
25. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับ ความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็ก.....	3.18	1.06	ปานกลาง	3
26. ผู้ดูแลเด็กแจ้งผลการประเมินพัฒนาการความ พร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ....	2.91	1.03	ปานกลาง	9
27. ผู้ดูแลเด็ก รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ.....	3.02	1.05	ปานกลาง	7
28. มีการนิเทศและติดตามการจัดประสบการณ์ ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอ.....	3.23	0.86	ปานกลาง	1
29. บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ให้ คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆแก่ผู้ดูแลเด็ก	3.18	0.92	ปานกลาง	3
30. ผู้ดูแลเด็ก ตรวจสอบสุขภาพประจำวันให้กับเด็ก ทุกคน.....	2.82	1.10	ปานกลาง	10

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
31. ผู้ดูแลเด็ก สำรวจภาวะโภชนาการของเด็ก ทุก 3 เดือน	2.99	1.16	ปานกลาง	8
รวมเฉลี่ย	3.08	0.74	ปานกลาง	

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาระดับบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 22 ผู้ดูแลเด็ก จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการทางการศึกษาท้องถิ่น และข้อ 28 มีการนิเทศและติดตามการจัดประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในอันดับที่หนึ่งซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อ 25 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก และข้อ 29 บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ แก่ผู้ดูแลเด็ก อยู่ในอันดับที่สาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษารองการศึกษาดำเนินงานจังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วม
และสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน				
32. ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.21	0.95	ปานกลาง	1
33. ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.16	0.92	ปานกลาง	2
34. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.03	1.04	ปานกลาง	6
35. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	2.89	1.07	ปานกลาง	8
36. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ..	3.14	1.04	ปานกลาง	3
37. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.10	0.99	ปานกลาง	5
38. ผู้ปกครองและชุมชนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.11	0.93	ปานกลาง	4
39. ผู้ปกครองและชุมชนพึงพอใจการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.97	0.97	ปานกลาง	7
40. ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....	2.83	0.97	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ย	3.05	0.81	ปานกลาง	

จากตาราง 8 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 32 ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 33 ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 36 ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	3.11	0.77	ปานกลาง	2
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.23	0.79	ปานกลาง	1
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.00	0.85	ปานกลาง	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	2.97	0.81	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.08	0.69	ปานกลาง	

จากตาราง 9 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหาร
จัดการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ				
1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนใน การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก....	3.30	0.91	ปานกลาง	1
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	3.12	0.99	ปานกลาง	4
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.12	0.94	ปานกลาง	4
4. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ติดตาม เยี่ยมเยียนและให้กำลังใจผู้ดูแล เด็กในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ.....	2.95	0.95	ปานกลาง	9
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนปฏิบัติงานอย่าง เป็นรูปธรรมและชัดเจน.....	3.09	1.04	ปานกลาง	7
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....	3.19	1.02	ปานกลาง	2
7. ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ...	3.19	1.12	ปานกลาง	2
8. ผู้ดูแลเด็ก มีความสามัคคี ประองคองและ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี.....	2.92	1.26	ปานกลาง	10

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
9. มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก.....	3.10	1.08	ปานกลาง	6
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ อย่างเป็นระบบและถูกต้อง.....	3.07	1.06	ปานกลาง	8
รวมเฉลี่ย	3.11	0.77	ปานกลาง	

จากตาราง 10 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 1 ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนข้อ 6 หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ และข้อ 7 ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ อยู่ในอันดับที่สองซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และ
สิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม				
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยจากอันตราย และมลพิษ.....	3.12	1.08	ปานกลาง	10
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก.....	3.33	1.01	ปานกลาง	1
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และ เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก.....	3.25	0.97	ปานกลาง	6
14. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณ เพียงพอ สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย.....	3.20	0.98	ปานกลาง	8
15. มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่อง เล่นสนาม ที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนเด็ก.....	3.28	1.06	ปานกลาง	5
16. มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วมที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัย.....	3.29	1.14	ปานกลาง	3
17. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....	3.29	1.13	ปานกลาง	3
18. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มี เครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....	3.31	1.16	ปานกลาง	2

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
19. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....	3.23	1.11	ปานกลาง	7
20. มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....	3.19	1.17	ปานกลาง	9
21. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการติดไว้ชัดเจน เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	3.09	1.12	ปานกลาง	11
รวมเฉลี่ย	3.23	0.79	ปานกลาง	

จากตาราง 11 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก ข้อ 18 ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก ส่วนข้อ 16 มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วมที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัย และข้อ 17 มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น อยู่ในอันดับที่สาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรม
ตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร				
22. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำหลักสูตรและแผนการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการ ทางการศึกษาท้องถิ่น.....	3.10	1.03	ปานกลาง	2
23. ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ได้ครบ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน.....	3.01	1.06	ปานกลาง	6
24. ผู้ดูแลเด็ก ผลิตและใช้สื่อในการจัด ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ.....	3.02	1.06	ปานกลาง	5
25. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับ ความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็ก.....	3.15	1.00	ปานกลาง	1
26. ผู้ดูแลเด็กแจ้งผลการประเมินพัฒนาการความ พร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ...	2.94	1.07	ปานกลาง	8
27. ผู้ดูแลเด็ก รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ.....	3.00	1.01	ปานกลาง	7
28. มีการนิเทศและติดตามการจัดประสบการณ์ ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอ.....	3.03	0.91	ปานกลาง	4
29. บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ให้ คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆแก่ผู้ดูแลเด็ก..	3.06	1.04	ปานกลาง	3
30. ผู้ดูแลเด็ก ตรวจสอบสภาพประจำวันให้กับเด็ก ทุกคน.....	2.80	1.22	ปานกลาง	10

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
31. ผู้ดูแลเด็ก สำรวจภาวะโภชนาการของเด็ก ทุก 3 เดือน.....	2.85	1.26	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ย	3.00	0.85	ปานกลาง	

จากตาราง 12 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ
โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 25 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียน
การสอนและวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการและเหมาะสมในการจัดการ
เรียนการสอนสำหรับเด็ก ข้อ 22 ผู้ดูแลเด็กจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่
สอดคล้องกับเด็กและหลักการทางการศึกษาท้องถิ่น และข้อ 29 บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้าน
การศึกษาให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆแก่ผู้ดูแลเด็ก

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน
จากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน				
32. ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.05	0.92	ปานกลาง	1
33. ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.04	0.86	ปานกลาง	2
34. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.98	1.01	ปานกลาง	4
35. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	2.89	1.10	ปานกลาง	9
36. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ.....	3.02	0.98	ปานกลาง	3
37. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.95	0.98	ปานกลาง	5
38. ผู้ปกครองและชุมชนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.93	0.88	ปานกลาง	6
39. ผู้ปกครองและชุมชนพึงพอใจการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.91	0.99	ปานกลาง	8
40. ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....	2.92	0.99	ปานกลาง	7
รวมเฉลี่ย	2.97	0.81	ปานกลาง	

จากตาราง 13 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง
ทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 32 ผู้ปกครองและชุมชน
สนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 33 ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 36 ผู้ปกครองและชุมชน
ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของ
วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษารองการบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.19	0.61	มาก	2
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.22	0.67	มาก	1
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.13	0.61	มาก	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.13	0.57	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.17	0.52	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
นักวิชาการศึกษารองการบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ใน
อันดับที่สาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษารองคํการบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการ
บริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ				
1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนใน การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...	4.30	0.79	มาก	3
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	4.05	0.80	มาก	9
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.11	0.77	มาก	8
4. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ติดตาม เยี่ยมเยียนและให้กำลังใจผู้ดูแล เด็กในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ.....	4.16	0.80	มาก	6
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนปฏิบัติงานอย่าง เป็นรูปธรรมและชัดเจน.....	4.20	0.80	มาก	4
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....	4.40	0.84	มาก	1
7. ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ....	4.18	0.82	มาก	5
8. ผู้ดูแลเด็ก มีความสามัคคี ประองคองและ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี.....	4.32	0.97	มาก	2

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
9. มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.02	0.91	มาก	10
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ อย่างเป็นระบบและถูกต้อง.....	4.16	0.86	มาก	6
รวมเฉลี่ย	4.19	0.61	มาก	

จากตาราง 15 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษารองการศึกษารัฐบาล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6 หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ ข้อ 8 ผู้ดูแลเด็ก มีความสามัคคีปรองคองและสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี และข้อ 1 ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษารองการบริบาลส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และ
สิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายชื่อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม				
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยจากอันตราย และมลพิษ.....	4.24	0.90	มาก	6
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ เหมาะสม เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก.....	4.30	0.75	มาก	2
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และ เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก.....	4.26	0.85	มาก	4
14. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณ เพียงพอ สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย.....	4.28	0.84	มาก	3
15. มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่อง เล่นสนาม ที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับ จำนวนเด็ก.....	4.35	0.80	มาก	1
16. มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัย.....	4.16	1.06	มาก	9
17. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....	4.26	0.91	มาก	4
18. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มี เครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....	4.14	0.98	มาก	11

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
19. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....	4.16	0.86	มาก	9
20. มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟดับดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....	4.17	0.95	มาก	7
21. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการติดไว้ชัดเจน เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	4.17	1.01	มาก	7
รวมเฉลี่ย	4.22	0.67	มาก	

จากตาราง 16 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษารองการบดีบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 15 มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งที่จัดให้มีเครื่องเล่นสนาม ที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก ข้อ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก และข้อ 14 การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณเพียงพอ สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาราชการบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรม
ตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร				
22. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำหลักสูตรและแผนการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการ ทางการศึกษาท้องถิ่น.....	4.19	0.78	มาก	3
23. ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ในแต่ละวันได้ครบ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน.....	4.17	0.80	มาก	4
24. ผู้ดูแลเด็ก ผลิตและใช้สื่อในการจัด ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ.....	4.24	0.69	มาก	2
25. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับ ความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็ก.....	4.31	0.80	มาก	1
26. ผู้ดูแลเด็กแจ้งผลการประเมินพัฒนาการความ พร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ....	4.02	0.86	มาก	9
27. ผู้ดูแลเด็ก รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ.....	4.08	0.81	มาก	8
28. มีการนิเทศและติดตามการจัดประสบการณ์ ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอ.....	4.13	0.76	มาก	5
29. บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ให้ คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆแก่ผู้ดูแลเด็ก..	4.11	0.77	มาก	6
30. ผู้ดูแลเด็ก ตรวจสอบสุขภาพประจำวันให้กับเด็ก ทุกคน.....	3.99	0.99	มาก	10

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
31. ผู้ดูแลเด็ก สำรวจภาวะ โภชนาการของเด็ก ทุก 3 เดือน.....	4.11	0.91	มาก	6
รวมเฉลี่ย	4.13	0.61	มาก	

จากตาราง 17 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
นักวิชาการศึกษางค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านวิชาการและกิจกรรม
ตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 25 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อ
การเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการและเหมาะสมในการ
จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ข้อ 24 ผู้ดูแลเด็กผลิตและใช้สื่อในการจัดประสบการณ์
อย่างสม่ำเสมอ และข้อ 22 ผู้ดูแลเด็กจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการประสบการณ์ที่สอดคล้อง
กับเด็กและหลักการทางการศึกษาท้องถิ่น

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและ
สนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน				
32. ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.29	0.69	มาก	1
33. ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.25	0.68	มาก	2
34. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.14	0.79	มาก	3
35. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	4.12	0.87	มาก	5
36. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ....	4.04	0.87	มาก	9
37. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.08	0.75	มาก	7
38. ผู้ปกครองและชุมชนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.09	0.74	มาก	6
39. ผู้ปกครองและชุมชนพึงพอใจการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.06	0.79	มาก	8
40. ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....	4.14	0.82	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.13	0.57	มาก	

จากตาราง 18 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาดำเนินการส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 32 ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 33 ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนข้อ 34 ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 40 ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในอันดับที่สาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.14	0.67	มาก	2
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.18	0.71	มาก	1
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.02	0.76	มาก	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.02	0.74	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.09	0.64	มาก	

จากตาราง 19 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในอันดับที่สาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหาร
จัดการ โดยรวมและรายชื่อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ				
1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนใน การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก....	4.32	0.75	มาก	1
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	4.16	0.82	มาก	4
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.14	0.83	มาก	5
4. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ติดตาม เยี่ยมเยือนและให้กำลังใจผู้ดูแล เด็กในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ.....	4.10	0.83	มาก	6
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนปฏิบัติงานอย่าง เป็นรูปธรรมและชัดเจน.....	4.10	0.86	มาก	6
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....	4.26	0.87	มาก	3
7. ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ...	4.29	0.90	มาก	2
8. ผู้ดูแลเด็ก มีความสามัคคี ประองคองและ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี.....	4.10	0.97	มาก	6

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
9. มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.01	0.92	มาก	9
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ อย่างเป็นระบบและถูกต้อง.....	3.95	0.95	มาก	10
รวมเฉลี่ย	4.14	0.67	มาก	

จากตาราง 20 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 1 ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 7 ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ และข้อ 6 หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม				
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยจากอันตราย และมลพิษ.....	4.15	0.92	มาก	9
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ เหมาะสม เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก.....	4.26	0.87	มาก	1
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และ เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก.....	4.26	0.87	มาก	1
14. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณ เพียงพอ สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย.....	4.16	0.89	มาก	8
15. มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่อง เล่นสนาม ที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนเด็ก.....	4.24	0.91	มาก	3
16. มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัย.....	4.22	0.94	มาก	4
17. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....	4.18	0.90	มาก	6
18. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มี เครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....	4.22	0.89	มาก	4

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
19. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....	4.08	0.92	มาก	10
20. มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....	4.18	0.93	มาก	6
21. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการติดไว้ชัดเจน เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	4.03	1.05	มาก	11
รวมเฉลี่ย	4.18	0.71	มาก	

จากตาราง 21 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก และข้อ 13 พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก อยู่ในอันดับที่หนึ่ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ และข้อ 15 มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งที่จัดให้มีเครื่องเล่นสนามที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรม
ตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร				
22. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำหลักสูตรและแผนการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการ ทางการศึกษาท้องถิ่น.....	4.07	0.89	มาก	3
23. ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ในแต่ละวันได้ครบ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน.....	3.95	0.98	มาก	8
24. ผู้ดูแลเด็ก ผลิตและใช้สื่อในการจัด ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ.....	4.02	0.95	มาก	4
25. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับ ความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็ก.....	4.23	0.88	มาก	1
26. ผู้ดูแลเด็กแจ้งผลการประเมินพัฒนาการความ พร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ....	3.97	0.90	มาก	6
27. ผู้ดูแลเด็ก รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ.....	3.95	0.88	มาก	8
28. มีการนิเทศและติดตามการจัดประสบการณ์ ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอ.....	3.99	0.88	มาก	5
29. บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ให้ คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆแก่ผู้ดูแลเด็ก..	4.12	0.92	มาก	2
30. ผู้ดูแลเด็ก ตรวจสอบสุขภาพประจำวันให้กับเด็ก ทุกคน.....	3.95	1.03	มาก	8

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
31. ผู้ดูแลเด็ก สำรวจภาวะโภชนาการของเด็ก ทุก 3 เดือน.....	3.97	1.01	มาก	6
รวมเฉลี่ย	4.02	0.76	มาก	

จากตาราง 22 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 25 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอน และ
วัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน
สำหรับเด็ก ข้อ 29 บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆ
แก่ผู้ดูแลเด็ก และข้อ 22 ผู้ดูแลเด็กจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็ก
และหลักการทางการศึกษาที่องคิน

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน
จากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน				
32. ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.09	0.81	มาก	2
33. ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.04	0.85	มาก	3
34. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.00	0.86	มาก	7
35. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	4.03	0.90	มาก	4
36. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ....	4.11	0.86	มาก	1
37. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.98	0.85	มาก	8
38. ผู้ปกครองและชุมชนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.94	0.90	มาก	9
39. ผู้ปกครองและชุมชน พึงพอใจการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.01	0.86	มาก	6
40. ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....	4.03	0.83	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.02	0.74	มาก	

จากตาราง 23 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียง
อันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 36 ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและ
สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ
ข้อ 32 ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 33
ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม
และรายด้าน

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	3.13	0.76	ปานกลาง	2
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.22	0.79	ปานกลาง	1
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.02	0.82	ปานกลาง	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	2.99	0.81	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.10	0.67	ปานกลาง	

จากตาราง 24 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา
และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร
และการบริหารจัดการ โดยรวมและรายชื่อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ				
1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนใน การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก....	3.32	0.92	ปานกลาง	1
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	3.13	0.99	ปานกลาง	5
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.15	0.93	ปานกลาง	4
4. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ติดตาม เยี่ยมเยียนและให้กำลังใจผู้ดูแล เด็กในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ.....	3.01	0.98	ปานกลาง	9
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนปฏิบัติงานอย่าง เป็นรูปธรรมและชัดเจน.....	3.10	1.01	ปานกลาง	6
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....	3.26	1.02	ปานกลาง	2
7. ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ...	3.16	1.10	ปานกลาง	3
8. ผู้ดูแลเด็ก มีความสามัคคี ประองคองและ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี.....	3.01	1.29	ปานกลาง	9

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
9. มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.08	1.09	ปานกลาง	8
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ อย่างเป็นระบบและถูกต้อง.....	3.10	1.05	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	3.13	0.76	ปานกลาง	

จากตาราง 25 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 1 ผู้บริหารท้องถิ่น มีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 6 หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ และข้อ 7 ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้พัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคาร
สถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม				
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยจากอันตราย และมลพิษ.....	3.12	1.07	ปานกลาง	10
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ เหมาะสม เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก.....	3.32	1.01	ปานกลาง	2
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และ เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก.....	3.26	0.99	ปานกลาง	5
14. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณ เพียงพอ สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย.....	3.22	0.97	ปานกลาง	7
15. มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่อง เล่นสนาม ที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนเด็ก.....	3.27	1.05	ปานกลาง	4
16. มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัย.....	3.23	1.14	ปานกลาง	6
17. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....	3.33	1.13	ปานกลาง	1
18. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มี เครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....	3.28	1.17	ปานกลาง	3

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
19. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....	3.20	1.09	ปานกลาง	8
20. มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟ ถังดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....	3.15	1.17	ปานกลาง	9
21. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการติดไว้ชัดเจน เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	3.06	1.12	ปานกลาง	11
รวมเฉลี่ย	3.22	0.79	ปานกลาง	

จากตาราง 26 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 17 มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นส่วนและมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น ข้อ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก และข้อ 18 ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยเป็นหลัก

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการ
และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร				
22. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำหลักสูตรและแผนการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการ ทางการศึกษาท้องถิ่น.....	3.14	1.01	ปานกลาง	2
23. ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ในแต่ละวันได้ครบ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน.....	3.01	1.03	ปานกลาง	6
24. ผู้ดูแลเด็ก ผลิตและใช้สื่อในการจัด ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ.....	3.06	1.05	ปานกลาง	5
25. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับ ความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็ก.....	3.16	1.01	ปานกลาง	1
26. ผู้ดูแลเด็กแจ้งผลการประเมินพัฒนาการความ พร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ...	2.93	1.06	ปานกลาง	8
27. ผู้ดูแลเด็ก รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ.....	3.01	1.02	ปานกลาง	6
28. มีการนิเทศและติดตามการจัดประสบการณ์ ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอ.....	3.09	0.90	ปานกลาง	3
29. บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ให้ คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆแก่ผู้ดูแลเด็ก..	3.09	1.01	ปานกลาง	3
30. ผู้ดูแลเด็ก ตรวจสอบสุขภาพประจำวันให้กับเด็ก ทุกคน.....	2.81	1.18	ปานกลาง	10

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
31. ผู้ดูแลเด็ก สํารวจภาวะ โภชนาการของเด็ก ทุก 3 เดือน.....	2.89	1.23	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ย	3.02	0.82	ปานกลาง	

จากตาราง 27 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 25 ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก มีสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการ และ เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ข้อ 22 ผู้ดูแลเด็กจัดทำหลักสูตรและแผนการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการทางการศึกษาท้องถิ่น ส่วนข้อ 28 มีการนิเทศและ ติดตามการจัดประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ และข้อ 29 บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ แก่ผู้ดูแลเด็ก อยู่ในอันดับที่สาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการ
มีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับปัญหา			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน				
32. ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.10	0.93	ปานกลาง	1
33. ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.07	0.88	ปานกลาง	2
34. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.00	1.01	ปานกลาง	4
35. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	2.89	1.09	ปานกลาง	9
36. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ...	3.06	1.00	ปานกลาง	3
37. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.99	0.98	ปานกลาง	5
38. ผู้ปกครองและชุมชนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.99	0.90	ปานกลาง	5
39. ผู้ปกครองและชุมชน พึงพอใจการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	2.93	0.98	ปานกลาง	7
40. ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....	2.90	0.99	ปานกลาง	8
รวมเฉลี่ย	2.99	0.81	ปานกลาง	

จากตาราง 28 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 32 ผู้ปกครองและ ชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 33 ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 36 ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและ รายด้าน

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.15	0.65	มาก	2
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.19	0.70	มาก	1
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.06	0.72	มาก	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.06	0.70	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.12	0.61	มาก	

จากตาราง 29 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากรและการบริหาร จัดการ ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชนอยู่ในอันดับที่สาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ				
1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนใน การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...	4.31	0.76	มาก	1
2. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	4.12	0.81	มาก	7
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.13	0.81	มาก	5
4. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ติดตาม เยี่ยมเยียนและให้กำลังใจผู้ดูแล เด็กในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ.....	4.12	0.82	มาก	7
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนปฏิบัติงานอย่าง เป็นรูปธรรมและชัดเจน.....	4.13	0.84	มาก	5
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....	4.30	0.86	มาก	2
7. ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ....	4.26	0.88	มาก	3
8. ผู้ดูแลเด็ก มีความสามัคคี ประองคองและ สามารถปฏิบัติงานร่วมกัน ได้เป็นอย่างดี.....	4.17	0.98	มาก	4

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
9. มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก.....	4.01	0.92	มาก	9
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ อย่างเป็นระบบและถูกต้อง.....	4.01	0.92	มาก	9
รวมเฉลี่ย	4.15	0.65	มาก	

จากตาราง 30 พบว่า ความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 1 ผู้บริหารท้องถิ่น มีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 6 หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ และข้อ 7 ผู้ดูแลเด็กได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคาร
สถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม				
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยจากอันตราย และมลพิษ.....	4.18	0.92	มาก	8
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ เหมาะสม เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก.....	4.27	0.83	มาก	2
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และ เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก.....	4.26	0.86	มาก	3
14. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณ เพียงพอ สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย.....	4.20	0.87	มาก	5
15. มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่อง เล่นสนาม ที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับ จำนวนเด็ก.....	4.28	0.87	มาก	1
16. มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัย.....	4.20	0.98	มาก	5
17. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....	4.21	0.90	มาก	4
18. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มี เครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....	4.19	0.92	มาก	7

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
19. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....	4.10	0.90	มาก	10
20. มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟดับดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....	4.18	0.94	มาก	8
21. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการติดไว้ชัดเจน เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	4.07	1.03	มาก	11
รวมเฉลี่ย	4.19	0.70	มาก	

จากตาราง 31 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 15 มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่องเล่นสนามที่ปลอดภัยและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก ข้อ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก และข้อ 13 พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการ
และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร				
22. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำหลักสูตรและแผนการจัด ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการ ทางการศึกษาท้องถิ่น.....	4.11	0.86	มาก	2
23. ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ในแต่ละวันได้ครบ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน.....	4.02	0.93	มาก	6
24. ผู้ดูแลเด็ก ผลิตและใช้สื่อในการจัด ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ.....	4.09	0.88	มาก	4
25. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับ ความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็ก.....	4.25	0.86	มาก	1
26. ผู้ดูแลเด็กแจ้งผลการประเมินพัฒนาการความ พร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ....	3.98	0.89	มาก	9
27. ผู้ดูแลเด็ก รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ.....	3.99	0.86	มาก	8
28. มีการนิเทศและติดตามการจัดประสบการณ์ ของผู้ดูแลเด็กจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอ.....	4.03	0.85	มาก	5
29. บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ให้ คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆแก่ผู้ดูแลเด็ก..	4.11	0.87	มาก	2
30. ผู้ดูแลเด็ก ตรวจสอบสภาพประจำวันให้กับเด็ก ทุกคน.....	3.96	1.02	มาก	10

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
31. ผู้ดูแลเด็ก สำรวจภาวะโภชนาการของเด็ก ทุก 3 เดือน.....	4.01	0.98	มาก	7
รวมเฉลี่ย	4.06	0.72	มาก	

จากตาราง 32 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านวิชาการ
และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 25
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความ
ต้องการและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ส่วนข้อ 22 ผู้ดูแลเด็กจัดทำหลักสูตร
และแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเด็กและหลักการทางการศึกษาท้องถิ่น และข้อ 29
บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ แก่ผู้ดูแลเด็ก
อยู่ในอันดับที่สองซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านการ
มีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน				
32. ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.15	0.78	มาก	1
33. ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.10	0.80	มาก	2
34. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.04	0.84	มาก	6
35. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง.....	4.06	0.89	มาก	4
36. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ....	4.09	0.86	มาก	3
37. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.01	0.82	มาก	8
38. ผู้ปกครองและชุมชนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.99	0.85	มาก	9
39. ผู้ปกครองและชุมชน พึงพอใจการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	4.02	0.84	มาก	7
40. ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....	4.06	0.83	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.06	0.70	มาก	

จากตาราง 33 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 32 ผู้ปกครองและชุมชนสนใจเอาใจใส่การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 33 ผู้ปกครองและชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 36 ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สินของ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ปรากฏดังตาราง 34 ถึงตาราง 35 ดังนี้

ตาราง 34 การเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ข้อความ	นักวิชาการศึกษา		ผู้ดูแลเด็ก		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	3.19	0.73	3.10	0.77	0.893
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.20	0.77	3.23	0.79	0.394
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.08	0.74	3.00	0.85	0.819
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	3.05	0.81	2.97	0.81	0.843
รวมเฉลี่ย	3.13	0.63	3.08	0.69	0.604

จากตาราง 34 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

ตาราง 35 การเปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ข้อความ	นักวิชาการศึกษา		ผู้ดูแลเด็ก		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.19	0.61	4.14	0.67	0.602
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.22	0.67	4.18	0.71	0.512
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.13	0.61	4.02	0.76	1.313
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.15	0.57	4.02	0.74	1.420
รวมเฉลี่ย	4.17	0.52	4.10	0.64	1.138

จากตาราง 35 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความต้องการไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม
และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ปรากฏดังตาราง 36 ถึงตาราง 37 ดังนี้

ตาราง 36 การเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน

ข้อความ	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปี ขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.98	0.99	3.23	0.66	1.039
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.27	0.95	3.18	0.73	0.394
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.05	0.76	3.07	0.74	0.115
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	2.87	0.59	3.08	0.85	1.320
รวมเฉลี่ย	3.05	0.67	3.14	0.63	0.561

จากตาราง 36 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน
เช่นเดียวกัน

ตาราง 37 การเปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาระดับ
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน

ข้อความ	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปี ขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.08	0.84	4.21	0.55	0.824
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.06	0.77	4.26	0.64	1.162
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.05	0.78	4.15	0.57	0.596
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.09	0.45	4.14	0.60	0.325
เฉลี่ยรวม	4.07	0.60	4.19	0.50	0.914

จากตาราง 37 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
นักวิชาการศึกษาระดับองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน
ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ปรากฏดังตาราง 38 ถึงตาราง 39 ดังนี้

ตาราง 38 การเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน

ข้อความ	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.99	0.81	3.23	0.72	3.10	0.76	2.360
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.17	0.79	3.28	0.83	3.28	0.71	0.483
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.92	0.82	3.12	0.80	2.92	1.00	1.483
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	2.90	0.76	3.07	0.78	2.91	0.96	1.229
รวมเฉลี่ย	3.00	0.68	3.18	0.67	3.06	0.73	1.573

จากตาราง 38 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม มีปัญหาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

ตาราง 39 การเปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน

ข้อความ	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.09	0.71	4.15	0.67	4.21	0.59	0.481
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.18	0.69	4.22	0.72	4.08	0.76	0.571
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.99	0.77	4.05	0.76	4.02	0.77	0.188
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.04	0.73	4.02	0.75	3.99	0.76	0.078
รวมเฉลี่ย	4.08	0.66	4.11	0.63	4.08	0.65	0.092

จากตาราง 39 พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน
เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 6 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏดังตาราง 40 ถึง ตาราง 43

ตาราง 40 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ซึ่งปรากฏผลดังตาราง

ข้อที่	ข้อความ	จำนวน
สภาพปัญหา		
1	ผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณให้น้อย	72
2	อัตราส่วนผู้ดูแลเด็กยังไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก	56
3	ผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อ	49
4	การบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นระบบ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และไม่มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	33
5	ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน	30
6	ผู้ดูแลเด็กขาดความรัก ความสามัคคีกัน	27
ความต้องการ		
1	ต้องการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณให้ได้อย่างเพียงพอ	59
2	ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อ	48
3	ควรจัดสรรอัตราผู้ดูแลเด็กให้มีความเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	43
4	ควรมีการจัดอบรมในด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	28
5	ต้องการให้ผู้ดูแลเด็กมีความรักใคร่สามัคคีกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	20

จากตาราง 40 พบว่าด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณให้น้อย เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 72) รองลงมา คือ อัตราส่วนผู้ดูแลเด็ก ยังไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก (ความถี่ = 56) และผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อ (ความถี่ = 49) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ต้องการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็น ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งจัดสรร งบประมาณให้อย่างเพียงพอ เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 59) รองลงมา คือ ควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อ (ความถี่ = 48) และควรจัดสรรอัตราผู้ดูแลเด็กให้มี ความเหมาะสมกับจำนวนเด็ก (ความถี่ = 43) ตามลำดับ

ตาราง 41 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด นครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏผลดังตาราง

ข้อที่	ข้อความ	จำนวน
	สภาพปัญหา	
1	อาคารเรียนไม่ได้มาตรฐาน คับแคบไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยไม่แยกเป็นสัดส่วน	112
2	อาคารเรียนยังไม่เป็นเอกเทศ ยังต้องขอใช้อาคารเรียนของโรงเรียน	64
3	เครื่องเล่นสนามไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กและชำรุดทรุดโทรม	53
4	ไม่มีรั้วกันรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และไม่มีประตูเปิด ปิด	39
5	สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์รอบๆศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก	30
6	ห้องน้ำ ห้องส้วม และที่แปร่งพื้น มีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน	23
	ความต้องการ	
1	ต้องการอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน มีห้องแยกเป็นสัดส่วน และมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมของเด็ก	115
2	ต้องการอาคารเรียนหลังใหม่ที่แยกเป็นเอกเทศ	51
3	ต้องการงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องเล่นสนาม และสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม และที่แปร่งพื้นเพิ่มเติม	44
4	ต้องการให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ร่มรื่นน่าอยู่ และสร้างรั้วกันบริเวณศูนย์	42

จากตาราง 41 พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นว่า อาคารเรียนไม่ได้มาตรฐาน คับแคบไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยไม่แยกเป็นสัดส่วน เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 112) รองลงมา คือ อาคารเรียนยังไม่เป็นเอกเทศ

ยังต้องขอใช้อาคารเรียนของโรงเรียน (ความถี่ = 64) และเครื่องเล่นสนามไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก และซำรุคทรุค โทม (ความถี่ = 53) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ต้องการอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน มีห้องแยกเป็นสัดส่วน และมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมของเด็ก เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 115) รองลงมา คือ ต้องการอาคารเรียนหลังใหม่ที่แยกเป็นเอกเทศ (ความถี่ = 51) และต้องการงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องเล่นสนาม และสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม และที่เปรงพื้น เพิ่มเติม(ความถี่ = 44) ตามลำดับ

ตาราง 42 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด นครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ซึ่งปรากฏผลดังตาราง

ข้อที่	ข้อความ	จำนวน
	สภาพปัญหา	
1	ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตรและการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน	73
2	สื่อการเรียนการสอนวัสดุอุปกรณ์ มีน้อยไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม	66
3	ไม่มีการนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์และให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้าน อื่นๆ จากบุคลากรที่รับผิดชอบ	31
4	ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้และทักษะในด้านคอมพิวเตอร์	20
	ความต้องการ	
1	ต้องการให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานด้าน วิชาการ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้าน การผลิตสื่อ	63
2	ต้องการสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและเพียงพอ	55
3	บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ควรมีการออกนิเทศติดตามการจัด ประสบการณ์และให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่นๆ แก่ผู้ดูแลเด็ก	26
4	ต้องการให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และทักษะพื้นฐานในด้านคอมพิวเตอร์	18

จากตาราง 42 พบว่าด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตรและการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 73) รองลงมา คือ สื่อการเรียนการสอนวัสดุอุปกรณ์ มีน้อยไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม (ความถี่ = 66) และไม่มีกรณีทดสอบติดตามการจัดประสบการณ์และให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ จากบุคลากรที่รับผิดชอบ(ความถี่ = 31) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ต้องการให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้านการผลิตสื่อ เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 63) รองลงมา คือ ต้องการสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและเพียงพอ (ความถี่ = 55) และบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ควรมีการออกนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์และให้คำแนะนำด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ แก่ผู้ดูแลเด็ก (ความถี่ = 26) ตามลำดับ

ตาราง 43 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด นครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งปรากฏผลดังตาราง

ข้อที่	ข้อความ	จำนวน
สภาพปัญหา		
1	ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	76
2	ไม่มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง และขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนทราบ	42
3	ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพ	23
ความต้องการ		
1	ต้องการให้ชุมชนเห็นความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยบริจาคสิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	117
2	ต้องการให้มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง	35
3	ต้องการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น	23

จากตาราง 43 พบว่าด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 76) รองลงมา คือไม่มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง และขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนทราบ (ความถี่ = 42)

และผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพ (ความถี่ = 23) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ต้องการให้ชุมชนเห็นความสำคัญของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยบริจาค สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอันดับ 1 (ความถี่ = 117) รองลงมา คือ ต้องการให้มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระหว่างบุคคล ที่เกี่ยวข้อง (ความถี่ = 35) และต้องการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น (ความถี่ = 23) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก โดยจำแนกตาม
  - 2.1 สถานภาพตำแหน่ง
  - 2.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

2. นักวิชาการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน
3. ผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,305 คน จำแนกเป็น นักวิชาการศึกษา จำนวน 248 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1,057 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การสุ่มจากประชากรนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้นักวิชาการศึกษาจำนวน 103 คน และผู้ดูแลเด็กจำนวน 234 คน รวม 337 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบหลายชั้นคอน (Multi-stage Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือ เมื่อได้เครื่องมือฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์แล้ว จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9551 ซึ่งถือว่ามีค่าสูงและผ่านเกณฑ์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทั้งหมดทางไปรษณีย์

ไปยังนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใส่ซองติดแสตมป์และขอความอนุเคราะห์จากนักวิชาการศึกษาได้รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนดผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่งทำให้ได้รับแบบสอบถามครบทั้งหมด จำนวน 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับความคิดเห็น

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Sample t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก วิเคราะห์ด้วยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1.1 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

1.2 ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด นครราชสีมา ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมมีปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมมีปัญหา และความ ต้องการ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาและความ ต้องการไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ดูแลเด็ก ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมมีปัญหาและความ ต้องการ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาและความ ต้องการ ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

5.1 นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา เพิ่มเติมว่า ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณให้น้อย อาคารเรียนไม่ได้มาตรฐาน คับแคบไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยไม่แยกเป็นสัดส่วน ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตร และการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน และผู้ปกครองและชุมชน ไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2 นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา เพิ่มเติมว่า ต้องการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณให้อย่างเพียงพอ ต้องการอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน มีห้องแยกเป็นสัดส่วน และมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมของเด็ก ต้องการให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้านการผลิตสื่อ ต้องการให้ชุมชนเห็นความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยบริจาคสิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา พบว่านักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กมีปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภายหลังที่รัฐบาล ได้มีนโยบายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษา ทำให้ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัยหรือที่เรียกว่า

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอิสระในการที่จะบริหารงาน ด้านการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพและบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็ง สามารถจัดบริการสาธารณะให้แก่ ประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประ โยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น จึงได้มีนโยบาย พัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยได้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งได้มีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีแนวทาง ปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ส่วนใหญ่ได้ให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งในด้านการจัดส่ง บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการศึกษาอบรมเพิ่มพูนความรู้ และได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การจัดสรรงบประมาณซื้อสื่อการเรียนการสอน การ ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ ฯลฯ แต่งบประมาณที่จัดสรรให้อาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ได้ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สุชาดา สมสวนจิต (2547, 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยใน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหาร ส่วนตำบล โดยรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา จินเกิด (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร บริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีปัญหาในการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกันทุกด้าน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ยังขาดแคลนงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมและสร้าง อาคารสถานที่ จึงทำให้มีอาคารเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ไม่มีอาคารเรียนที่เป็นเอกเทศ

เครื่องเล่นสนามไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอำพร มณีเนียม (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้แก่ บริเวณสถานที่คับแคบ ห้องเรียนน้อย สนามเด็กเล่นแคบและมีเครื่องเล่นน้อย ทั้งนี้เพราะขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐและหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลือชัย บุญคุ้ม (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ยังไม่มีอาคารสถานที่ที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณซื้อสื่ออุปกรณ์และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็ก

2. ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา พบว่านักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาน้อย ประกอบกับผู้บริหารท้องถิ่นไม่ค่อยให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้น้อย ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และด้านอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่มีความคับแคบ ทำให้มีพื้นที่ไม่เพียงพอและไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อย ดังนั้นจึงทำให้มีความต้องการในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมสุข วัชรพงษ์เกษม (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการ 6 ด้าน ในการพัฒนาเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยิ่ง เทศน้อย (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากเหมือนกันทุกด้าน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะในการดำเนินงานของ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับปฐมวัย ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการสถานที่เป็นเอกเทศ มีอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน สถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และต้องมีระบบการป้องกันความปลอดภัย เช่น มีรั้วกั้นรอบบริเวณศูนย์เด็กเล็ก มีประตูปิด เปิดอย่างแน่นหนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมสุข วัชรพงษ์เกษม (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการ 6 ด้าน ในการพัฒนาเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านอาคารสถานที่ พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษากับผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน พบว่านักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีปัญหาและความต้องการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีความสอดคล้องกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กมีพันธกิจที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความพร้อมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เรียนรู้อย่างมีความสุขและเติบโตอย่างมีคุณภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป, 1-4) ดังนั้นในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก จึงต้องอาศัยการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด จึงทำให้นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีปัญหาและความต้องการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ สะเกศ (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าอาวาสและครูพี่เลี้ยง ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์ เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมมีปัญหาและความต้องการ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาและความต้องการ ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักวิชาการศึกษาส่วนใหญ่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากหน่วยงานต้นสังกัดและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งได้จัดทำคู่มือ

การดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเอกสาร หนังสือต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงทำให้ นักวิชาการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา สุขภาคกิจ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารน้อยกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารมาก ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมมีปัญหาและความต้องการ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีปัญหาและความต้องการ ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากหน่วยงานต้นสังกัด และมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขอให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งมีคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเอกสาร หนังสือต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงทำให้ ผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ทองสีคำ (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

6. ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุดจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

6.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ พบว่าผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณให้น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารท้องถิ่นขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาด้านการศึกษาปฐมวัย มองข้ามความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก และให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานมากกว่าที่จะพัฒนาคน ซึ่ง กระทรวงสาธารณสุข (2546, 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กไว้ว่า

การพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา โดยเฉพาะช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า มีผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กตั้งแต่ต้น เป็นการลงทุนที่น้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการตามแก้ปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นเพราะความไม่มีคุณภาพของประชากรในสังคม ส่วนในด้านงบประมาณที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการจัดสรรและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อย ทำให้ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการนั้น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ.2546 ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน อาทิ การจัดให้มีหรือบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ (โกวิท พวงงาม, 2550, 166-177) จะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ต้องปฏิบัติมาก ดังนั้นจึงอาจทำให้การจัดสรรและสนับสนุนด้านงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะต้องนำงบประมาณไปบริหารงานในด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องรีบดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาติ พุ่มพวง (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอำพร มณีเนียม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้แก่ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา สมสวนจิต (2547, 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าด้านงบประมาณมีปัญหาอุปสรรค คือ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอ

6.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม พบว่าส่วนใหญ่อาคารเรียนไม่ได้มาตรฐาน คับแคบ ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยไม่แยกเป็นสัดส่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณที่มีไม่เพียงพอในการดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม ต่อเติมอาคาร หรือสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ให้มีพื้นที่กว้างขวางกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอำพร มณีเนียม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษา

ระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้แก่ บริเวณสถานที่คับแคบ ห้องเรียนน้อย สนามเด็กเล่นแคบและมีเครื่องเล่นน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ สมสวนจิต (2547, 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าด้านอาคารสถานที่มีปัญหาอุปสรรค คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนไม่เป็นระบบ ไม่มีอาคารเรียนที่เป็นเอกเทศ และห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาดเพียงพอ

6.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจ ในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตร และการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ พลรักษา (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กขาดประสบการณ์และทักษะในการทำงานจึงต้องเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพิ่มเติม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีรักษา (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครูที่เลี้ยงขาดประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็ก และได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือ จัดส่งเอกสารหลักสูตรให้เป็นคู่มือการปฏิบัติงาน ครูที่เลี้ยงควรจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามตารางเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน และให้มีการอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูที่เลี้ยงก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

6.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอำพร มณีเนียม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้แก่ มีการระดมการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชนน้อย และการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และส่วนใหญ่มีความต้องการให้ชุมชนให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยบริจาคสิ่งของวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สอดคล้องกับ ถือชัย บุญคุ้ม (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ มีการประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองมีน้อยเกินไป ผู้ปกครองให้เวลาดูแลช่วยส่งเสริม พัฒนาการเด็กลดลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ดุ้ยคำ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่าปัญหาและอุปสรรค ของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณให้น้อย ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและ เอาใจใส่ในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ ทั้งในด้านงบประมาณจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน ด้าน เครื่องเล่นสนาม และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า อาคารเรียนไม่ได้มาตรฐาน คับแคบไม่เพียงพอต่อการ จัดกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยไม่แยกเป็นสัดส่วน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรร งบประมาณในการสร้างอาคารเรียน หรือปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้มีพื้นที่ใช้สอยและ พื้นที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างเพียงพอ รวมทั้งการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ร่มรื่น น่าอยู่และเอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมให้เด็ก

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน ดังนั้นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน เช่น ในด้านวิชาการ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดทำหลักสูตรและด้านการผลิตสื่อ เป็นต้น หรือควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น และนำความรู้ที่ได้รับมา

พัฒนาการดำเนินงาน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

2.4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. กองพัฒนาเด็ก. (2542). *แนวทางการพัฒนาเด็กนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ค โปรดักชั่น.
- _____. กองพัฒนาเด็ก. (2544). *หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการบริหารงบประมาณโครงการถ่ายโอนการพัฒนาเด็ก ประจำปีงบประมาณ 2545*. กรุงเทพฯ: เอ ที เอ็น โปรดักชั่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (ม.ป.ท.)
- _____. สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น (ม.ป.ป.). *แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงมหาดไทย. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. ม.ป.ท.
- กระทรวงสาธารณสุข. กรมอนามัย. (2546). *คู่มือผู้ดูแลเด็กเพื่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- เกษมสุข วัชรพงษ์เกษม. (2547). *ความต้องการในการพัฒนาเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา).
บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- โกวิท พวงงาม. (2546). *การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน
- _____. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- โกวิท พวงงาม และ อลงกรณ์ อรรถแสง. (2547). *คู่มือมติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน*. กรุงเทพฯ: เสมอธรรม.
- ชาติ พุ่มพวง. (2549). *การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ป.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สมาคมศิษย์เก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ฉิมมนต์ ปัทมเสวี. (2548). *สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ต้องการ สุขเหลือ. (2551). *เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น:
กระทรวงมหาดไทย.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส
- นภเนตร ธรรมบวร. (2546). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ศรีมฤกษ์พันธ์. (2548). *การจัดและบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย*. สุรินทร์:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- บุญยิ่ง เทชน้อย. (2545). *การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุปผา สุขภาคกิจ. (2542). *การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2547). *การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประชัน คະเนวัน. (2549). *เอกสารคำสอนการปกครองท้องถิ่นไทย*. บุรีรัมย์: คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประพันธ์ ทองสีดา. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปรีดา ทิพย์มณี. (2545). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพอด ตำบลชลคราม อำเภอคอนสัก
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา).
 สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

พระมหาอำพร มณีเนียม. (2545). ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
 องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมู่ที่ 3 องค์การบริหาร
 ส่วนตำบลคูคต. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ:
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116
 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-77.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 พ.ศ. 2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 114 ก.
 หน้า 53.

พัชรินทร์ อาลัยลักษณ์. (2549). สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอหน้าพอง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มนัส ศรีรักษา. (2544). การดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของอำเภอบ้านดุง
 จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม
 : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เยาวพา เตชะคุปต์. (2542). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (24 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา.
 เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก. หน้า 1-127.

รำแพน แดงประไพ. (2550). ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
 เทศบาลตำบล อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.
 (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลวด แก้วไธสง. (2540). ปัญหาการบริหารงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัด
 อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ลือชัย บุญคุ้ม. (2546). การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัด นครปฐม. ภาคนิพนธ์ (การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรวิทย์ แจ่มใส. (2546). ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร ทวีโคตร. (2541). การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดตามระเบียบ กรมการศาสนา ว่าด้วยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พ.ศ. 2537: ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์วัดคำสายทอง อำเภอภูคดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระ พลรักษา. (2542). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2547). การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น: ความก้าวหน้าหลัง รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : คลังวิชา
- สมบัติ สะเกศ. (2543). ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดระยอง งานนิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัมฤทธิ์ เนตรประไพ. (2548). ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุกัญญา จีนเกิด. (2549). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี งานนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุชาติ สมสวนจิต. (2547). การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (น โยบายสาธารณะ) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุพรรณ เป็นพร้อม. (2546). *ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เสาวลักษณ์ คู้คำ. (2548). *การประเมินประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่อำเภอปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา*. การค้นคว้าแบบอิสระ ปร.ม.เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัครเดช วรหาญ. (2548). *ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อิทธิพล โกมลิต. (2544). *การปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุดม เขวกิ่งศรี. (2545). *หนังสือยุคปฏิรูปการศึกษา: อบค. ประชาธิปไตยของชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- Albury, R. G. (1976). *The Development of Guiding Principle for the Establishment and Organization of a Parish Day Nursery School*. New York : New York University.
- Buford, J.F. (1977). "Parents Perceptions of Early Childhood Education," *Dissertation Abstracts International*. 38(4) : 5657-A.
- Black, S.E.B. (1987). "The Relationship Between Social Status and Patterns of Communication in Acquainted and Unacquainted Preschool Children." *Dissertation Abstracts International*. 47(6) : 330-A.
- Madsen, K.A. (1997). An Examination of Multiple Intelligence' Exhibited by Preschool Childhood in a Child Care Center. Ed.D. *Dissertation Abstracts International*.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพีรวิชญ์ ผกากรอง

ด้วย นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณองอาจ พินทะเนาว์

ด้วย นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.จ.พ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณบุญเหลือ ผาสุขสม

ด้วย นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศบ ๐๕๔๕.๑๑/ว๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกวามอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำควน

ด้วย นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ละเอียดทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ค้ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์

ด้วย นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ด้วย นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลใน หน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๒๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

*****

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา
  2. แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับนักวิชาการศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา และผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
  3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  4. เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีผลการวิจัยที่ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น
- ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวนิสากร ทะนวนรัมย์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

*****

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี

3. วุฒិการศึกษาสูงสุด

 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ ระบุ.....

4. ตำแหน่งในปัจจุบัน

 นักวิชาการศึกษา หรือผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ผู้ดูแลเด็ก

5. ในกรณีดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษา หรือผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ท่านมีประสบการณ์

ในตำแหน่งนี้ กี่ปี

 ต่ำกว่า 2 ปี 2 ปี ขึ้นไป

6. ในกรณีดำรงตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก ท่านมีประสบการณ์ในตำแหน่งนี้ กี่ปี

 ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าเรื่องนั้นๆ ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด หากท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละข้ออยู่ในระดับใดแล้ว โปรดขีดเครื่องหมาย / เพียงเครื่องหมายเดียว ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหา / ความต้องการน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์และเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย	.....	...../.....	.....	.....	.....	...../.....	.....	.....	.....	.....

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 หมายความว่า ตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ ท่านมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์และเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีปัญหาอยู่ในระดับมาก จึงทำเครื่องหมาย / ลงในช่องมาก และท่านมีความต้องการให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์และเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด จึงทำเครื่องหมาย / ลงในช่องมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ

ปัญหา.....

.....

ความต้องการ.....

.....

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ปัญหา.....

.....

ความต้องการ.....

.....

3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

ปัญหา.....

.....

ความต้องการ.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

ปัญหา.....

.....

ความต้องการ.....

.....

ภาคผนวก ก
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่น**RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)****Reliability Coefficients****N of Cases = 30****Items = 40****Alpha = .9551**

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวนิศากร ทะนวนรัมย์
วัน เดือน ปี เกิด	4 เมษายน 2525
สถานที่เกิด	ตำบลคอนแวนต์ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	111 หมู่ 10 ตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31160
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยประทู ตำบลห้วยประทู อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา 30240
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2537 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยาง ตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2540 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำควนพิทยาคม ตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2543 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2547 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์